

AN tIDIRCHLÁR

Arraingeacha
Báis an
Chaipitleachais
agus Cúaimí
an Cheathrú
hIdirnáisiúntán

le
Leon
Trotscaí

AN tIDIRCHLÁR

**Arraingeacha Báis an Chaipitleachais
agus Cúraimí an Cheathrú hIdirnáisiúntán**

le
Leon Trotscaí

D R O'CONNOR LYSAGHT
Baile Átha Cliath
2013

I gcuimhne ar

GEARÓID Ó FOGHLÚ
(1938-2012)
GERRY FOLEY

sóisialaí réabhlóideach
cara d'Éirinn
fear ilteangach

RÉAMHFHOCAL

le D R O'Connor Lysaght

Tá an cháipéis ar a dtugtar go hoifigiúil *Arraingeacha Báis an Chaipitleachais agus Cúraimí an Cheathrú hIdirnáisiúntán*, nó *An tIdirchlár* mar is fearr aithne air, ar cheann de na leithscéalta is mó le cáineadh an Bhoilséiveachais-Leinineachais. Go bunúsach, bíonn trí bhun le hionsaithe dá leithéid. Ar an gcéad dul síos, gur éilimh dhodhéanta iad idiréilimh mar nach féidir iad a bhaint amach gan an stát buirgéseach a lagú. Ar an dara dul síos, nach clár rialtais atá iontu. Is é an tríú hargóint ina n-aghaidh gur athchumadh ar an gcleachtas Marxach iad.

Is fíor don chéad argóint. Cuirtear éilimh dá leithéid chun cinn d'fhonn oibrithe agus na hidiraicmí a shlógadh i gcomhair threascairt an stáit. Ní haidhm dóibh gur féidir iad a bhaint amach taobh istigh dá theorainneacha, cé go bhféadfaí corréileamh mar seo a bhaint amach mar sin de réir mar a chuirtear an réabhlóid siar. Tá dhá chontúirt anseo. Is é an chéad chontúirt, in aimsir frithghnímh mar atá i réim le tríocha bliain anuas, go dtréigtear éilimh dá leithéid ar fad le moltaí a chur chun cinn ar follasaí gur féidir iad a bhaint amach. Is í an fhírinne go gcaithfidh páirtí réabhlóideach idiréilimh a choinneáil, mura mbíonn ann ach bolscaireacht le dream comhfhiosach a choinneáil le chéile a fhéadfaidh na smaointe seo a scaipeadh leis an bpobal réabhlóideach a armáil agus iad ag éirí amach. Ar an taobh eile den scéal, in aimsir an chúlú pholaitiúil, níor cheart go mbeadh na héilimh seo mar leithscéal gan páirt a ghlacadh i bhfeachtais ar son éileamh nach dtéann chomh fada le dúshlán an chumhacht stáit a thabhairt. A mhalairt, ba cheart dóibh siúd a chloíonn leo dul isteach i bhfeachtais dá leithéid agus páirt ghníomhach a ghlacadh iontu le linn dóibh a chur ar a súile dá gcomhghuaillithe sa choimhlint gur fearr a leaganacha féin.

Tá cuid den cheart ag an dara hargóint a chuirtear in aghaidh na n-idiréileamh, nach clár rialtais atá iontu. Cé go bhféadfaí rialtas stáit a riar, mar aonad ar leith agus é scoite ó chumhachtaí amuigh, de réir na mbeart inmheánach a mholtar, bheadh ar rialtas fírinneach a gheallfadh iad a chur i bhfeidhm géarú nó moilliú ar an bhfeidhmiú sin de réir staid choimhlint idirnáisiúnta na n-aicmí. Sin an fáth gur iarracht é *An*

tIdirchlár, cé nach leor é, an pobal dúshaothraithe faoi chois a aontú ar son gach éileamh a thugann dúshlán na stát caipitleach agus a chuireann ann do choimhlint idirmáisiúnta na n-aicmí. Ní gá a rá gurb é seo an difríocht idir *An tIdirchlár* agus na cláir ag páirtithe buirgéseacha is mionbhuirgéseacha a cheaptar le go gcuirfeadh rialtais i bhfeidhm iad – nó rómhinic, go dtréigfidís iad – gan cur isteach uathu siúd a chum iad.

Tá an tríú hargóint, nach dtagann *An tIdirchlár* leis an nós Marxach bunchlár agus barrchlár a chur chun cinn, glan mícheart. I ndáiríre, tá an scoilt idir bunchlár agus barrchlár ina lagú ar an gcéad iarracht ar idirchlár a chuir Karl Marx agus Friedrich Engels chun cinn in *Clár an Pháirtí Chumannaigh*:

...gurb é an chéad chéim i réabhlóid na n-oibrithe, an phrólátáireacht a ardú ina haicme cheannais, buachan an daonlathais.

Bainfidh an phrólátáireacht leas as a ceannas polaitiúil chun an caipiteal go léir a bhaint den bhuirgéseacht diaidh ar ndiaidh, gach gléas táirgthe a chruinniú i lámha an stáit .i. i lámha na prólátáireachta agus í eagraithe mar aicme cheannais, agus líon na gcumas táirgthe a mhéadú chomh tapa agus is féidir.

Ar ndóigh, ní féidir seo a dhéanamh ar dtús gan cur isteach go tíoránta, de réir cosúlachta, ar cheart an tsealúchais agus an caidreamh buirgéseach táirgthe, is é sin, le bearta ar cosúil nach leor is nach féidir iad ó thaobh na heacnamaíochta de, ach a bhrúfaidh tharstu féin i gcúrsa na gluaiseachta i gcaoi nach bhfuil aon dul as muirtheacht sa mhodh táirgthe ar fad.

Leanann deich mbeart a mbeadh ‘feidhm ghinearálta’ leo sna tíortha forbartha ina raibh Conradh na gCumannaithe eagraithe. Fiú ag an am sin d’aithin na húdair: ‘Ar ndóigh, beidh na bearta seo éagsúil sna tíortha éagsúla.’¹ Faoi cheann cúig bliana fichead, chuir siad agus breise leis an ráiteas seo:

Braithfidh feidhmiú praiticiúil na bprionsabal seo, mar a mhíníonn an *Clár* féin, i gcónaí agus i ngach áit ar na cúinsí stairiúla a bhíonn ar fáil, agus mar sin ní leagtar aon bhéim ar leith ar na bearta réabhlóid-eacha a mholtar i ndeireadh Chuid II.

Luaigh siad samplaí de ‘an fhorbairt bhreise ollmhór ar an mór-thionsclaíocht le cúig bliana fichead’, agus taithí ghluaiseacht an aicme oibre i réabhlóidí 1848 agus i gComún Pháras, mar thaca leis an ráiteas seo.²

Bhí ciall leis seo. Fiú san Eoraip bhí mórchoimhlintí náisiúnta le buachan fós agus an fhorbairt náisiúnta níos neamhchothroime ná inniu féin. D'fhéadfaidís anailís chriticeach níos mine a dhéanamh ar a ndeich mbeart. Is meascán iad seo d'idiréilimh, éilimh útóipeacha, barréilimh agus bunéilimh. Bheadh ceithre cinn díobh – cáin ioncaim chéimnithe, náisiúnú na gcóras creidmheasa is iompair, agus saoroideachas – le feiceáil i mbunchláir an daonlathais shóisialta ina dhiaidh sin (clár Pháirtí Phoblacht Shóisialach na hÉireann (ISRP) Shéamais Uí Chonghaile san áireamh³). Maidir leis an gcuid eile, thréigfeadh an daonlathas sóisialta cealú an tsealúchas talún (idiréileamh, gan amhras) agus monaplacht stáit an chíosa, agus ní chuirfí 'Na monarchana is na ngléasanna táirgthe stáit... a mhéadú' i bhfeidhm ach go teoranta de réir a chéile. Chuirfeadh Marx agus Engels féin in aghaidh éileamh na n-ainrialaithe go gcuirfí deireadh le ceart na hoidhreacht mar a d'eiligh an Clár. Rud a bhain níos mó fós leis an bhfadréimhse ab ea an plean le deireadh 'an idirdhealú idir cathair agus tuath' a bhaint amach de réir a chéile, cé gurbh fhusa a bhaint amach i 1848 ná inniu. Ar an taobh eile den scéal, éileamh 'diostóipeach' is cóir a thabhairt ar an éileamh 'airm thionsclaíocha a bhunú, go háirithe le haghaidh na talmhaíochta' i bhfianaise an chaoi ar rug Stailin greim ar an turgnamh Sóivéadach.

Is é an áit ar theip ar Marx agus Engels, moltaí an Clár a fhorbairt le gur mó a bhainfidís le hábhar agus an aimsir ag athrú. Bhí a ndóthain le déanamh acu, ar ndóigh, agus iallach orthu cúl a chur ar ionsaithe ó lucht leanúna leasaitheach Ferdinand Lassalle ar dheis agus ó na hainrialaithe ar an eite shárchlé. B'ionsaí ar lucht Lassalle an *Critic ar Chlár Gotha* le Marx (1875). Tugtar a leath den chritic den sórt céanna a rinne Engels ar Chlár Erfurt (1891) suas do laige an chláir sin ar cheisteanna polaitiúla.

Rinne Marxaigh i dtíortha éagsúla iarrachtaí cláir a fhorbairt ab fhéidir a chur i bhfeidhm ar 'na cúinsí stairiúla' a bhí 'ar fáil'. Cosúil leis na sóisialaithe Briotanacha, a ndearna Ó Conghaile aithris ar a gclár san ISRP, choinnigh siad cuid mhór d'éilimh an Clár agus chuir feabhas orthu uaireanta. D'imigh an cosc ar an oidhreacht, chomh maith leis na hairm thionsclaíocha agus coigistiú shealúchas na n-eisimirceach is na gceannairceach. Ar an taobh eile den scéal, ní hamháin gur ligeadh deireadh an idirdhealú idir cathair agus tuath ar lár, ach an t-éileamh ba phráinní a d'fhág nach mbeadh gá leis, 'Riar na talmhaíochta agus na tionsclaíochta a aontú' (a bhain le hábhar go mór in Éirinn). Fágadh ar lár freisin chéad éileamh Marx agus Engels, 'An sealúchas talún a dhí-

shealbhú'. Ina n-ionaid bhí dhá éileamh dhaonlathacha phraiticiúla, 'Universal suffrage' (rófhollasach le lua i 1848, ach gan baint amach fós leathchhead ina dhiaidh sin) agus smacht daonlathach ar an oideachas, le cois éileamh inmhianaithe ar 'Free maintenance for all children', seachtain oibre 48 n-uaire, agus buntuarastal. D'iarr an t-aon éileamh a bhain leis an tuath go sonrach go ligfeadh an stát innealra talmhaíochta le feirmeoirí. Ina iomláine, maidir le buncheist an *Clár*, an sealúchas príobháideach a chur ar ceal, bhí cúlú ann. Bhí an stát le seilbh a ghlacadh ar an gcóras creidmheasa agus é a lárnú fós – dá mhí-ionraice iad siúd a mhol é – ach ní bheadh i gceist anois leis 'An córas iompair' a gcaithfí leis amhlaidh ach bóithre iarainn agus canálacha. Bhí 'Na monarchana is na gléasanna táirgthe stáit... a mhéadú' athraithe go dtí 'Gradual extension of the principle of public ownership and supply to all the necessities of life', gan aon díshealbhú láithreach a bheith soiléir. Ina theideal a bhí an t-éileamh ba loiscní de chuid an ISRP le fáil: poblacht Éireannach. D'fhéadfadh a nádúr sóisialach eagla a chur ar an mbuirgéseacht; mar a cuireadh i láthair anseo é, ní fhéadfadh sé na hoibríthe is an pobal faoi chois a shlógadh ina n-aghaidh.

Bhain cuid de seo le hathrú na gcúinsí ó 1848. Cuireadh an *Clár* amach agus staid réabhlóideach ag forbairt san Eoraip, le treoir a thabhairt d'oibríthe a bhí ag éirí amach. Ainneoin dhá idirnáisiúntán de chuid an aicme oibre i ndiaidh a chéile, agus cathairstát gearrshaolach de chuid na n-oibríthe (Común Pháras), níor tharla aon rud ó shin a bhí ar aon mhéid ná ar aon tábhacht léi. Dá ainneoin seo, bhí méadú tagtha orthu siúd a d'fhógair go raibh dílis do Marx. Mar a dúirt sé ina chritic ar chlár Gotha, lig sé féin agus Marx dá gcuid páirtithe a n-éilimh féin a dhéanamh de réir 'na cúinsí stairiúla a bhíonn ar fáil', gan cur isteach ach leis na prionsabail a shocródh iad a dhearbhu. Is é an rud nár léir dóibh ach ar éigean go raibh tionchar diúltach ag 'na cúinsí stairiúla' a bhí ar fáil ar thuiscint a lucht leanúna, tionchar ba dhoimhne mar nach raibh sé chomh comhfhiosach is ab fhéidir a chur in iúl mar chlár. Ní raibh stáit chaipitleacha na hEorpa agus Mheiriceá scriosta. Go deimhin, ba chosúil gur láidre iad ná roimh 1848. Bhí Bismarck tar éis cónaidhm impiriúil faoi smacht arm buacach na Prúise a chur in ionad Conradh gliogair na Gearmáine. Ar uair a bhriste náisiúnta, chruinnigh stát caipitleach na Fraince a neart le Común Pháras a chur faoi chois. Ní réabhlóid a thug cliseadh 1873 (an ceann ba mhó roimh 1929) leis ach titim an Chéad Idirnáisiúntán. Ar an taobh eile den scéal, d'fhéadfadh stáit chaipitleacha leasú i dtreo an tsóisialachais a dhéanamh. Léirigh

Bismarck an méid seo; fiú agus é ag coisceadh Páirtí Daonlathach Sóisialta nua na Gearmáine, bhí sé ag cruthú stát leasa shóisialaigh agus ag náisiúnú bóithre iarainn na Gearmáine. Thosaigh go leor de lucht leanúna Marx ag fiafraí an raibh an réabhlóid ina bealach riachtanach nó praiticiúil ag na hoibrithe le cumhacht stáit a bhaint amach, gan trácht ar an sóisialachas. Nárbh fhéidir dóibh breith ar innealra an stáit chaipitligh a bhí ann cheana agus é a chlaonadh chun a n-aidhmeanna féin?

Amach ó lucht na ‘hindéantachta’ (‘athchumadóirí’ ina dhiaidh sin), grúpa beag ach fás faoi, níor cuireadh leagan ceart ar an tuairimíocht seo. Lena linn, bhí Marx agus Engels feanntach ar ‘sóisialachas stáit’ Bismarck, ag léiriú an difríocht idir é agus an fíorshóisialachas. Mar sin féin, dúirt Marx ina chritic ar chlár Gotha: ‘Is cumhachtaí ná dosaeen clár gach céim de chuid fíorghluaiseachta’,⁴ agus thug an ceart vótála a bhí ag gach fear in impireacht na Gearmáine deiseanna dá lucht leanúna céimeanna mar sin a ghlacadh ag na toghcháin. Dá réir sin, leagadh éilimh a gcuid páirtithe amach ar mhaithe le vótaí a mhealladh seachas leis na hoibrithe a ullmhú chun an chumhacht a ghabhail dóibh féin. Ba é ceart vótála do chách an t-aon éileamh a slógfaí an pobal taobh amuigh de na boscaí vótála ar a shon, mar níor léir do na hathchumadóirí féin go raibh aon cheo i ndán don pharlaiminteachas gan é. Agus ceart vótála bainte amach, ba é cuspóir na n-éileamh daonlathach sóisialta na vótálaithe a shásamh, ag múnú bunchlár, agus an sóisialachas curtha síos go dtí barrchlár útóipeach.

B’éifeachtaí an cúlú cláir seo mar go raibh sé intuigthe seachas neamhbhalbh, ach amháin an chorrúair a lig athchumadóirí glana a rún amach. Fuair Marx bás agus é gan forbairt ach ar éigean. Níor thosaigh Engels ag tuiscint céard a bhí ar siúl go raibh sé ar leaba a bháis, nuair a fuair sé amach go raibh cinsireacht déanta ag a chomrádaithe sa Ghearmáin ar a réamhrá le leabhar Marx, *Cathanna na nAicmí sa Fhrainc*, ag baint chun siúil gach leid gurbh é an bealach réabhlóideach ba ghá. Trí bliana ina dhiaidh sin d’fhoilsigh iardhalta Engels, an daonlathaí sóisialta Gearmánach Eduard Bernstein, *Foshuímh an tSóisialachais*, ag cur bonn teoriciúil faoi chleachtas a pháirtí. Cé gur ionsaigh ceannairí an pháirtí é seo, bhí bac orthu mar nach raibh Bernstein ach ag dearbhú a geleachtais féin. An bhliain dár gcionn chuaigh an t-athchumadóir Alexandre Millerand isteach i rialtas a thíre ar an leithscéal gurbh fhéarr a d’fhéadfadh sé an daonlathas a chosaint ó chumhacht na cléire agus an airm. Cosúil leis an gConghaileach in

Éirinn, rinne réabhlóidithe an ama le teacht sa Rúis cáineadh ar Bernstein agus Millerand, ach bhí siad sásta glacadh leis an mbunchlár mar ba léir go raibh gá láithreach le réabhlóid dhaonlathach, fiú le tús a chur le gríosú ar son bunéileamh.

Bhí guth amháin, áfach, a cháin Bernstein gan fuacht gan faitíos. Ar an gcéad leathanach dá paimfléad *Leasú Sóisialta nó Réabhlóid?* d'fhógair Rosa Luxemburg: 'Don daonlathas sóisialta tá ceangal do-scaoilte ann idir an leasú sóisialta agus an réabhlóid shóisialta, ina bhfuil an cath ar shon leasú shóisialta mar *mhodh*, agus an muirtheacht sóisialta mar *chuspóir*.'⁵ Agus thiocfadh an tuar faoin tairngreacht seo aici:

An seasamh aicmeach géar neamhgheilliúil, nach bhfuil aon bhrí leis ach i dtaca leis an mian cumhacht pholaitiúil a ghabháil, déanfar bacainn ghlan de de réir a chéile, chomh luath is a bhíonn torthaí praiticiúla láithreacha mar phríomhchuspóir. Is é an chéad chéim eile, mar sin, polasaí comhghéillte – polasaí margála beithíoch, lena rá glan amach – agus iompar géilliúil stáitairí. Ní féidir leis an ngluaiseacht fanacht amhlaidh i bhfad, áfach. Tharla go bhfuil an leasú sóisialta amháin ina chnó caoch sa saol caipitleach agus go mbíonn i gcónaí, is féidir leas a bhaint as pé beartaíocht is áil leat, agus is é an díomá as an leasú sóisialta an chéad chéim loighciúil eile...⁶

Cé gur thug Rosa Luxemburg rabhadh faoi thorthaí na straitéise a chuirtear in iúl le scoilt an chláir ina bhunchlár is a bharrchlár, níor thairg sí aon athrach aontaithe mar a thairg an *Clár*. Is dócha nach áiteamh in aghaidh na hathchumadóireachta an spreagadh ba ghá dó sin, ach forbairt staide réabhlóidí a dhíreodh aird na sóisialaithe.

Faoi cheann cúig bliana thosaigh staid dá leithéid sa Rúis. Ba phearsa cheannasach sa phróiseas é Leon Trotscaí, dara huachtarán shóivéid Chathair Pheadair sular chuir an réimeas Sárach faoi chois í. Fiú sular cuireadh tine leis an réabhlóid in Eanáir 1905 bhain Trotscaí preab as a chomrádaithe agus é ag tuar go mbraithfeadh éirí amach dá leithéid ar pháirtithe na prólataireachta an chumhacht a ghabháil, cé nár phléigh sé an chaoi ab fhéidir léi tacaíocht a fháil ó na tuathánaigh, formhór mhuintir na Rúise. De réir mar a lean an choimhlint ar aghaidh, d'fhorbair sé an smaoineamh seo, ag léiriú nach bhféadfadh rialtas réabhlóideach de chuid an aicme oibre a bheith taobh le leasuithe liobrálacha, ná fiú leasuithe an bhunchláir, go mbeadh air díshealbhú

fiontar caipitleach a thabhairt isteach ar an bpointe seachas diaidh ar ndiaidh. ‘The barrier between the “minimum” and the “maximum” programme disappears immediately the proletariat comes to power.’⁷ Tar éis cloí na réabhlóide, d’fhorbair sé an smaoinemh, ag leathnú an chláir leis na tuathánaigh a mhealladh, ag cur gealltanais go mbainfí na heastáit de na tiarnaí talún agus go nglacfaí comhsheilbh orthu le bunéileamh buirgéseach náisiúnú na talún. Ar deireadh, sheas sé air go gcaithfí an réabhlóid a leathnú go mbeadh an bua aici san Eoraip má ba léi a raibh bainte amach aici a chaomhnú agus an sóisialachas a bhaint amach.⁸

Le teacht na frithréabhlóide sa Rúis, agus gríosú ba lú ná réabhlóid in áiteanna eile, d’fhan an scéal mar sin. Lean an daonlathas sóisialta lena chlár déach gur thosaigh an chéad chogadh domhanda ag brú codarsnachtaí sóisialta ina staideanna réabhlóideacha. In Éirinn, ba léir na comharthaí do Shéamas Ó Conghaile agus thosaigh sé ag ullmhú chun réabhlóide, ag caitheamh i dtraipisí faoi bhealach an clár déach a bhí aige scór bliain roimhe:

...as the propertied classes have so shamelessly sold themselves to the enemy, the economic conscription of their property will cause few qualms to whomsoever shall administer the Irish Government in the first days of freedom.

All the material of distribution – the railways, the canals, and all their equipment will at once become the national property of the Irish state. All the land stolen from the Irish people in the past, and not since restored in some manner to the actual tillers of the soil, ought at once to be confiscated and made the property of the Irish state.... All factories and workshops owned by people who do not yield allegiance to the Irish Government immediately upon its proclamation should at once be confiscated, and their productive powers applied to the service of the community loyal to Ireland, and to the army in its service.⁹

Ba leis an gclár seo, cuid mhaith, a rinne Ó Conghaile comhghuaillíocht réabhlóideach le cuid den mhionbuirgéseacht náisiúnach. Níor éirigh leis, ar dhá chúis. Ar an gcéad dul síos, mar a dúirt Leinin, níor mheáigh sé féin is a chomhghuaillithe an t-am i gceart. Ar an dara dul síos, de bharr gur ghlac sé le cruth eagraithe sindeacáiteach an tionscalchumainn mar chruth ceart ag na hoibrithe is a gcomhghuaillithe leis an gcumhacht stáit a ghabháil, ní raibh aon eagrais de shóisialaithe réabhlóideacha oile tógtha aige lena leithéid de ról a chomhlíonadh. D’uireasa Uí

Chonghaile, dhírigh ceannairí an Lucht Oibre ar a n-eagras a thógáil, gan tacaíocht a thabhairt ach ó thráth go chéile don choimhlint ar son cumhacht stáit idir Poblacht na hÉireann agus ríocht na Breataine.

Bhog dóchas láithreach na réabhlóide sóisialta chun na Rúise. I 1917, mí Feabhra de réir na féilire ansin (mí an Mhárta sa chuid is mó den domhan sibhialta), leathnaigh éirí amach de chuid an aicme oibre chuig cathracha eile agus threascair sé an Sár, ach rug na liobrálaithe greim air cheal páirtí láidir réabhlóidigh. Bhí na héilitheoirí ba mhó ar ról páirtí dá leithéid, na Boilséivigh, á dtreorú ag léamh cúng ar an teoiric go gcaithfí réimeas daonlathach buirgéseach a bhunú sula bhféadfaí smaoineamh ar an sóisialachas. Bhog siad i dtreo tacaíocht don Rialtas Sealadach nua, cé go raibh ag teip glan air bunéilimh dhaonlathacha féin a chur i ngníomh agus go raibh ábhar athraigh de chuid an aicme oibre ann i gcruith na sóivéidí.

I mí Aibreáin d'fhill an ceannaire Boilséiveach Leinin ón deoraíocht agus chuir sé ina luí ar a pháirtí a sheasamh a athrú. D'fhógair sé go raibh seans oibiachtúil ag an aicme oibre an chumhacht a ghabháil i mí Feabhra, agus nach raibh ann ach laige shuibiachtúil eagraithe a choisc sin orthu. Anois bhí sé in am an caillteanas a thabhairt isteach. Dá réir sin, chuir sé deich n-idiréileamh chun cinn (Téisí Aibreáin) lena gcuirfeadh a pháirtí ina luí ar na hoibrithe is na tuathánaigh an chumhacht a ghabháil dóibh féin. Chaithfí deireadh a chur leis an gcogadh, an chumhacht stáit a chur i lámha na sóivéidí, an t-arm is na póilíní a scor agus 'armáil an phobail uile' a chur ina n-áit, oifigigh thofa inaisghairmthe a chur in áit an mhaorlathais, an talamh a náisiúnú, na heastáit a dhíshealbhú is modhfheirmeacha a bhunú orthu, na bainc a náisiúnú, an táirgeadh a chur faoi mhaoirseacht na sóivéidí, 'an Páirtí Cumannach' a thabhairt ar an bpáirtí Boilséiveach, agus tús a chur le hidirnáisiúntán nua, an Trúú hIdirnáisiúntán.

Ar an gclár seo, threoraigh an páirtí Boilséiveach (mar a bhí air go fóill) na hoibrithe chun an chumhacht stáit a ghabháil i nDeireadh Fómhair/Samhain 1917. Spreag a eiseamláir sóisialaithe ar fud an domhain. Sa Ghearmáin bunaíodh Páirtí Cumannach i ndiaidh cloí na himpireachta, ach ní raibh an neart ná an taithí aige leis an aicme oibre líonmhar a threorú chun cumhachta. Rinneadh obair dhodhéanta de nuair a maraíodh ceannairí an pháirtí – Karl Liebknecht an gríosóir, Rosa Luxemburg an teoiricí, agus Leo Jogiches an t-eagraí – ar ordú a n-iarchoimradaithe sa rialtas caipitleach. (Roimhe seo, bhí Arthur Henderson, polaiteoir de chuid Lucht Oibre na Breataine, sa rialtas a

cheadaigh Ó Conghaile a chur chun báis.)

Roimh a bás, labhair Rosa Luxemburg le comhdháil bhunaithe a páirtí agus d'fhorbair sí na hargóintí a bhí aici cheana ar an gclár:

...ár gclár... D'aon turas, tá sé in aghaidh an dearcaidh ar sheas clár Erfurt air roimhe seo, d'aon turas in aghaidh scaradh na mbun-éileamh láithreach, mar a thugtar orthu, i gcomhair na coimhlinte polaitiúla is eacnamaíoch ón gcuspóir deiridh sóisialach mar bharrchlár. ...cuirimid torthaí na forbartha le 70 bliain anuas ar ceal agus go mór mór toradh láithreach an chogaidh dhomhanda agus muid ag rá: Níl aon bhunchlár ná aon bharrchlár againne; is ionann é agus an sóisialachas; sin é an bunéileamh atáimid a chur i gcion inniu.¹⁰

Taobh amuigh den Rúis, níor léir do na Páirtithe Cumannacha nua céard go díreach a bhí i gceist le seanchur chuige an chláir dhéach a thréigean. Ní raibh sna héilimh nua a mhol Luxemburg ach athleagan d'éilimh *Clár an Pháirtí Chumannaigh* móide ceann nua, an chumhacht uile ag comhairlí oibríthe is saighdiúirí na Gearmáine.¹¹ Ba mheasa fós iarrachtaí eile ar éilimh dá leithéid. Theip ar Pháirtí Cumannach nua na hUngáire mar nach raibh sé in ann ceist na talún a thuiscint: d'iarr sé an barrechlár a chur i bhfeidhm ó thús. Mar sin féin, is deacair a cheapadh gur fearr a d'éireodh leis na héirithe amach seo le seanchur chuige an chláir dhéach.

Is cinnte nár chreid an tIdirnáisiúntán Cumannach nua go bhféadfaidís cruthú níos fearr. Ar a thríú comhdháil dhomhanda i Meitheamh 1921 ghlac sé le 'Téisi i dtaobh Beartaíochta'. D'fhógair an cúigiú téis, 'Partial Struggles and Partial Demands':

In place of the minimum programme of the reformists and centrists, the Communist International puts the struggle for the concrete needs of the proletariat, for a system of demands which in their totality disintegrate the power of the bourgeoisie, organize the proletariat, represent stages in the struggle for the proletarian dictatorship, and each of which expresses in itself the need of the broadest masses, even if the masses themselves are not yet consciously in favour of the proletarian dictatorship....

The task of the communist parties is to extend, to deepen, and to unify this struggle for concrete demands....

It is not a question of proclaiming the final goal to the proletariat, but of intensifying the practical struggle which is the only way of leading the proletariat to the struggle for the final goal.¹²

Ar an gcéad chomhdháil eile, chuir Niocalaidhe Búchairin rún faoi bhráid na dteachtairí a bhí aontaithe aige féin, Leimin, Trotscaí, Sionóiviev agus Radek (rún a raibh amhras aige faoi, is cosúil¹³). Baineadh leas as an téarma ‘transitional demands’ den chéad uair ann:

1. All draft programmes shall be submitted to the Executive of the Communist International, or to a commission appointed by it, for study and detailed elaboration. The Executive is obliged to publish all draft programmes which it receives as quickly as possible.

2. The congress confirms that those national sections of the Communist International which do not yet have national programmes, are obliged to begin at once on the drafting of their programmes, which shall be submitted to the Executive at least three months before the fifth congress for ratification by the next congress.

3. The programmes of the national sections must clearly and decisively establish the necessity of the struggle for transitional demands, making the necessary reservations about the dependence of these demands on the concrete circumstances of time and place.

4. The theoretical basis for all transitional and partial demands must be clearly stated in the general programme, and the fourth congress likewise decisively condemns the attempt to depict the inclusion of transitional demands in the programme as opportunism, as well as all attempts to gloss over or replace the fundamental revolutionary tasks by partial demands.

5. The general programme must clearly explain the basic historical types of the transitional demands of the national section, in accordance with the basic differences in the economic and political structure of the different countries, for example England on the one hand, and India on the other.¹⁴

Níor tháinig an séú comhdháil den Idirnáisiúntán go ceann sé bliana, i ngeall ar na díomuanna ba chúis le, agus ba thoradh ar, an Rúis Shóivéadach a bheith scoite i gcónaí agus an Stailineachas a theacht i réim. Nuair a cuireadh an dréachtchlár faoina bráid, ba léir go raibh a chol le hidiréilimh athnuaite ag fear a dhréachtaithe, Búchairin (le cúnamh Stailin). Chuir sé clár déach mar a bheadh ag an Idirnáisiúntán Sóisialach chun cinn,¹⁵ a d’fheil do sheandearcadh na n-athchumadóirí i leith sochaí shóisialach a bhaint amach in aon tír amháin. Faoi Throtscaí, agus é ar deoraíocht, a fágadh na héilimh dá leithéid, a fhoilsítear anseo den chéad uair i nGaeilge, a chur chun cinn.

Ní raibh siad ceaptha a bheith mar chláir deiridh ná mar chláir uilíoch, ach mar chreat cláir le go bhféadfaí straitéisí na rann den Cheathrú hÍdirnáisiúntán nua a chomhordú, agus mar phointe tagartha i bhfeachtais na rann seo, is an Idirnáisiúntáin féin, leis an gcumhacht a ghabháil.

Le seachtó cúig bliana, is beag athrú atá déanta ar an gclár seo. Eascraíonn sé seo ó staid ghinearálta, an chaoi nár éirigh le haon réabhlóid taobh amuigh den domhan coilíneach nó leathchoilíneach. Tá cuid den locht ar na scoilteanna clúiteacha i ngluaiseacht Bhoilséiveach Leiníneach an domhain, ag dul siar go haimsir Throtscaí ach ag dul i ndonacht tar éis a bháis. Rud is tábhachtaí, coinníollacha taobh amuigh den ghluaiseacht a chothaigh na scoilteanna seo. Bhí sí ag súil, ní hamháin go mbeadh cogadh impiriúlach ann ach go geríochnódh a leithéid de choimhlínt le bua faisisteach nó le spreagadh na réabhlóide sóisialaí domhanda. Ina ionad sin bhí an tAontas Sóivéadach, lena mhíchuma ar fad, láidir go leor leis an gceann is fearr a fháil ar Ais fhaisisteach a d’eascair ó shármhíchiall an chaipitleachais agus nach bhféadfadh úsáid a bhaint as an neart taidhleoireachta a d’fhéadfadh a bheith aici in aghaidh na naimhde ba láidre aici. Sa choimhlínt seo ní cogadh réabhlóideach a chuir an tAontas Sóivéadach, ná níorbh fhéidir leis. Ina ionad sin bhraith sé ar theann nirt an Airm Dheirg agus comh-aontuithe chun an domhan a roinnt lena chomhghuaillithe caipitleacha. (Is é críochdheighilt na Cóiré an leagan is marthanaí den mhargáil seo.) Shocraigh an domhan chun cogaidh fhuair a mhair beagnach leathchéad bliain idir an t-impiriúlachas agus an Stailíneachas, agus an Stailíneachas ag baint cúpla bua – go mór mór sa tSín – a d’fhág siad féin ar fheabhas a straitéise céimnithe don réabhlóid agus an chláir dhéach a bhain léi, ach a baineadh i ndáiríre le fórsa armtha níos láidre i dtíortha nach raibh an caipitleachas sách forbartha iontu le buntáistí an daonlathais rafair a thabhairt. Sna mórtíortha impiriúlacha, mhair borradh eacnamaíochta an chogaidh sách fada le cosúlacht níos mealltaí a chur ar an gcaipitleachas le hais an ‘Chumannachais’ Stailínigh, agus an céile comhraic seo a fheiceáil ag titim as a chéile sa Rúis, a thír dhúchais, is sna tíortha coimhdeachta a roinneadh uirthi tar éis an Dara Cogadh Domhanda. Le cúnaimh na meán caipitleach, ba chosúil an méid seo le cruthúnas dá lán lán daoine go raibh an caipitleachas tar éis teacht chuige féin ó na harraingeacha báis a bhí air de réir cosúlachta, agus nár bhain *An tIdirchlár* le hábhar i ndáiríre.

Inniu, níl buntáistí an chaipitleachais chomh follasach is a bhí.

Insítear don saol go bhfuil deireadh leis an gcúlú eacnamaíochta, ach ní raibh an dífhostaíocht chomh hard ó na 1930idí agus, ní hionann is an t-am sin, níl praghas na n-earraí ag titim ná níl an caipitleachas ag ardú caighdeán na beatha ar fud an domhain. Is gaire an staid oibiachtúil do staid na 1930idí ná a bhí ón am sin féin. Tá cruth seanchloíte an fhaisisteachais féin ag filleadh sna mórtíortha, le cúnamb na leasuithe bunreachtúla atá na rialtais chaipitleacha ag tabhairt isteach agus ag moladh, leasuithe arb aidhm dóibh go hiondúil an daonlathas a lagú.

Is í an fhadhb go bhfuil meon an phobail faoi thionchar iarsmaí thitim an Aontais Shóivéadaigh fós, chúns atá na scoilteanna a chuaigh in ainseal in aimsir an rathúnais orthu siúd a thugann oidhrí Throtscaí orthu féin fós ann, rud a bhaineann den chaoi a bhfuil na hoidhrí seo níos líonmhaire ná mar a bhí seachtó bliain ó shin. Rud eile de, tá siad ag obair i gcultúr polaitiúil ar lú a ghlacadh le smaoinemh ginearálta an tsóisialachais. I gcuid mhór den domhan i mbéal forbartha, cuirtear in aghaidh an impiriúlachais le gluaiseachtaí a bhfuil laincis na piseogachta reilgiúnda orthu ar thaobh amháin, go háirithe sa saol Ioslamach, agus laincis ghlan an phobalachais ar an taobh eile, go mór mór i Meiriceá Laidineach, gluaiseachtaí a chuireann ar chumas lucht a bhfeidhmíthe cur as don impiriúlachas seachas deireadh a chur lena smacht ar a dtíortha. Sna mórtíortha, bíonn dhá phort arís is arís eile ag glórtha cealgacha na n-aicmí ceannais agus a dteangacha labhartha (chomh maith le ceannasaíochtaí na bpáirtithe oifigiúla is mó de chuid an aicme oibre). Port amháin, ar ndóigh, gur baineadh triail as an sóisialachas agus gur theip air. Is é an port eile gur caipitleachas níos brúidiúla seachas níos séimhe atá ag teastáil, agus stáit níos láidre ag rialú ar mhaithe leis an gcaipiteal idirnáisiúnta sin atá ag scriosadh formhór a gcuid saoránach.

Ní féidir a dhéanamh anseo ach firinní *An tIdirchlár* a athdhearbhú níos forleithne ná riamh mar gur mó a bhaineann siad le hábhar ná ó aon am ó foilsíodh iad. Chun cuidiú leis an bpróiseas seo atá an t-eagrán seo á fhoilsiú. Tarraingíonn sé ar an dréacht Rúisise den chlár chomh maith leis an mbunleagan foilsithe.

Is fearr na héilimh a léamh anseo. Tá lúba ar lár fós ar féidir agus ar gá iad a leigheas. Tá níos mó airde ná a thugtar anseo ag dul don leatrom inscne; ní leor ‘Fág an Bealach ag an mBanoibrí’ in ionad éileamh ar leith. De bharr torthaí na táirgeachta ar son an bhraibaigh ar an timpeallacht, tá moltaí sóisialacha níos cruinne ag teastáil. Níl le rá thairis sin ach béim a leagan ar dhá fhíric a bhaineann go mór le hábhar.

Ar an gcéad dul síos, ní féidir stop a chur leis an ionsaí caipitleach mura mbíonn sóisialaithe toilteanach a gceannas a chur i gcion sa choimhlint le riachtanais na n-oibrithe is an phobail faoi chois a shásamh. Ar an dara dul síos, ní hé modh *An tIdirchlár* liosta éileamh a dhéanamh a gcuirfeadh ionadaithe na n-oibrithe i rialtas i bhfeidhm iad thar ceann a lucht leanúna. Is clár é leis an bpobal a shlógadh chun an chumhacht a ghabháil agus ansin iallach a chur ar a n-ionadaithe tofa é a chur i bhfeidhm, fiú más gá dul thairis. Tá sé thar am dó.

Nótaí

¹ Karl Marx/Friedrich Engels, *Werke*, imleabhar 4 (Beirlín 1959), lch 481-2.

² Marx/Engels, *Werke*, imleabhar 18 (Beirlín 1962), lgh 95-6.

³ James Connolly, *Collected Works*, imleabhar 1 (Baile Átha Cliath 1987), lgh 466-7.

⁴ Marx/Engels, *Werke*, imleabhar 19 (Beirlín 1962), lch 13.

⁵ Rosa Luxemburg, *Gesammelte Werke*, imleabhar 1 (Beirlín 1974), lch 369.

⁶ *Ibid*, lch 403.

⁷ Leon Trotsky, *The Permanent Revolution: Results and Prospects*, Brian Pearce a d'aistrigh (Nua-Eabhrac 1978), lgh 100-2.

⁸ *Ibid*, lgh 102-6.

⁹ *Collected Works*, imleabhar 2 (Baile Átha Cliath 1988), lch 127.

¹⁰ *Gesammelte Werke*, imleabhar 4 (Beirlín 1974), lch 496.

¹¹ *Ibid*, lgh 489-90, 510-12.

¹² Jane Degras (eagarthóir), *The Communist International*, imleabhar 1 (Londain 1956), lgh 249-50.

¹³ Leon Trotsky, *The Third International After Lenin* (Nua-Eabhrac 1996), lch 106.

¹⁴ Degras, op cit, lgh 444-6.

¹⁵ Leon Trotsky, *The Challenge of the Left Opposition (1928-29)* (Nua-Eabhrac 2002), lch 240.

ARRAINGEACHA BÁIS AN CHAIPITLEACHAIS AGUS CÚRAIMÍ AN CHEATHRÚ HIDIRNÁISIÚNTÁN

(Slógadh an phobail ar bhonn idiréileamh
mar ullmhú i gcomhair gabháil na cumhachta)

Na réamhchoinníollacha oibiachtúla le réabhlóid shóisialach

Géarchéim stairiúil i gceannaireacht na prólataireachta is príomhthréith don staid pholaitiúil dhomhanda ina hiomláine.

Tá an réamhchoinníoll eacnamaíochta leis an réabhlóid phrolataireach bainte amach cheana i gcoitinne, an oiread agus is féidir a thabhairt i gcrích faoin gcaipitleachas. Tá fórsaí táirgthe an duine ag dul i léig. Tá ag teip cheana ar fhionnachtana is feabhsuithe nua leibhéal an tsuibhris ábhartha a ardú. Faoi choinníollacha ghéarchéim shóisialta an chórais chaipitligh ar fad, imríonn géarchéimeanna na huairé cruatan agus fulaingt níos troime i gcónaí ar an bpobal. Doimhníonn fás na dí-fhostaíochta géarchéim airgeadais an stáit faoi seach, agus baineann sé an bonn de na córais mhíshocra airgid. Tuislíonn réimis dhaonlathacha agus fhaisisteacha araon leo ó chliseadh go cliseadh.

Ní léir aon bhealach amach don bhuirgíseacht féin. I dtíortha ina raibh iallach uirthi dul i muinín an fhaisisteachais¹ mar chárta deiridh, tá sí ag sleamhnú le fána i dtreo tubaiste eacnamaíoch is míleata agus a súile dúnta aici. Sna tíortha a raibh pribhléid stairiúil acu .i. sna tíortha inar féidir leis an mbuirgíseacht só an daonlathais a ligean léi féin agus an carnadh náisiúnta thíos leis (an Bhreatain Mhór, an Fhrainc, na Stáit Aontaithe, srl.) tá mearbhall, nach fada ó pharailís tola é, ar pháirtithe traidisiúnta an chaipitil ar fad. Níl sa 'Bheart Nua',² ainneoin diongbháilteacht mhóiríseach a chéad tréimhse, ach cruth ar leith den mheartbhall polaitiúil, nach bhféadfadh tarlú ach i dtír ar éirigh leis an mbuirgíseacht ann saibhreas gan áireamh a charnadh. Is fada an ghéarchéim seo óna cúrsa a thabhairt, agus níl déanta aici ach a léiriú nach n-osclaíonn polaitíocht an 'Bhirt Nua' aon bhealach nua amach as ceann caoch na heacnamaíochta, ach oiread le polaitíocht Fhrona an Phobail³ sa Fhrainc.

Ní fearr an chuma atá ar chúrsaí idirnáisiúnta. Agus an teannas a bhaineann le díscáileadh an chaipitleachais ag dul i méid, cruthaíonn an naimhdeas impiriúilach sáinn, agus ar a bhuaic caithfidh caismirtí ar leith is cointinn fhuilteach áitiúil (an Aetóip,⁴ an Spáinn,⁵ an Cian-oirthear,⁶ lár na hEorpa⁷) teacht le chéile ina dhóiteán ar scála domhanda. Is eol don bhuirgéseacht, ar ndóigh, an baol dá tiarnas a bheadh i gcogadh nua. Ach is lú go mór fada cumas na haicme sin cogadh a sheachaint anois ná ar thairseach 1914.

D'aineolas nó dallamullóg d'aon turas a thagann gach caint ar chúinsí stairiúla a bheith 'anaibí' i gcomhair an tsóisialachais. Ní hé amháin go bhfuil réamhchoinníollacha oibiachtúla na réabhlóide prólátáirí 'aibí'; tá siad ag lobhadh de bheagán. Gan réabhlóid shóisialach, sa tréimhse seo chugainn den stair, go deimhin, tá tubaiste ag bagairt ar chultúr an chine dhaonna ar fad. Faoin bprólatáireacht atá sé anois .i. a hurgharda réabhlóideach go príomha. Ar deireadh, níl i ngéarchéim stairiúil an chine dhaonna ach géarchéim na ceannaireachta réabhlóidí.

An phrólatáireacht agus a ceannaireacht

Tá géarchéim shóisialta, a bhfuil comharthaí sóirt staide sóisialta réamh-réabhlóidí uirthi, ina plá iomlán ar gheilleagar, stát is polaitíocht na buirgéseachta agus a cúrsaí idirnáisiúnta. Is é nádúr deistapaíoch cheannaireacht na prólatáireachta an phríomhbhacainn sa bhealach ar staid réabhlóideach a dhéanamh den staid réamhréabhlóideach: a meatacht mhionbhuirgéseach roimh an mórbhuirgéseacht agus a ceangal fill léi ina harraingeacha báis féin.

Tá míshuaimhneas domhain ag luí ar an bprólatáireacht i ngach tír. Cuireann an pobal ina n-ilmhilliúin chun bóthar na réabhlóide arís is arís eile. Ach gach uair cuireann a ngléasanna maorlathacha coimeádacha féin bac leo.

Tá roinnt iarrachtaí cróga déanta ag prólatáireacht na Spáinne ó Aibreán 1931⁸ an chumhacht a bhaint agus cinniúint na sochaí a stiúradh. Bhí a cuid páirtithe féin (Daonlathaithe Sóisialta, Stailínigh, Ainrialaithe, lucht an POUM⁹) – gach ceann ar a bhealach féin – mar choscán a d'ullmhaigh buanna Franco.

Sa Fhrainc léirigh tonn mhór na stailceanna 'suí', go hairithe i Meitheamh 1936, go raibh an phrólatáireacht ullamh ó chroí an córas caipitleach a threascairt. D'éirigh leis an heagraíochtaí ceannasacha (Sóisialaithe, Stailínigh, Sindeacáitithe¹⁰) faoi ainm Fhrona an Phobail an sruth réabhlóideach a threorú chun damba, áfach, go fóill ar a lghad.

Is iad an tonn stailceanna ‘suí’ nach bhfacthas a leithéid cheana agus fás fíorsciobtha an tionscalchumannachais sna Stáit Aontaithe (an CIO¹¹) an léiriú is doshéanta ar thnúthán dúchasach oibrithe Mheiriceá iad féin a chur ar aon leibhéal leis na cúraimí atá leagtha orthu ag an stair. Ach anseo freisin, déanann na heagraíochtaí polaitiúla ceannasacha, agus an CIO nua-bhunaithe san áireamh, gach is féidir le brú réabhlóideach an phobail a chosc is a sháinniú.

De bharr an tIdirnáisiúntán Cumannach¹² a dhul le taobh an reachta bhuirgéisigh go cinnte, a ról ciniciúil frithréabhlóideach ar fud an domhain – go háirithe sa Spáinn, an Fhrainc, na Stáit Aontaithe agus tíortha ‘daonlathacha’ eile – cruthaíodh deacrachtaí breise as cuimse do phrólátáireacht an domhain. Faoi bhratach Réabhlóid Dheireadh Fómhair, daorann an pholaitíocht chomhréitigh a chleachtann ‘Fronta an Phobail’ an aicme oibre chun míchumais, ag réiteach an bhóthair don fhaisisteachais.

‘Frontaí an Phobail’ ar thaobh amháin – an faisisteachas ar an taobh eile: seo iad seifteanna polaitiúla deiridh an impiriúlachais sa choimhlint in aghaidh na réabhlóide prólátáirí. Ó thaobh na staire de, áfach, níl i gceachtar de na seifteanna seo ach sceach i mbéal bearna. Lobhann an caipitleachas leis faoi chaipín na Frigia¹³ sa Fhrainc agus faoin svaistice sa Ghearmáin ar aon. Ní fhéadfaidh rud ar bith ba lú ná treascairt na buirgéseachta bealach amach a oscailt.

Is iad coinníollacha oibiachtúla an chaipitleachais lofa ar an gcéad dul síos, agus polaitíocht fhealltach sheaneagraíochtaí na n-oibrithe ar an dara dul síos, a leagann amach treo don phobal. De na tosca seo, is é an chéad cheann atá cinntitheach, ar ndóigh: is láidre dlíthe na staire ná gléasra an mhaorlathais. Cibé ar bith difríocht atá idir modhanna na bhfealltóirí sóisialta – ó reachtaíocht ‘shóisialta’ Blum¹⁴ go dtí trialacha bréige Stailin¹⁵ – ní éireoidh leo toil réabhlóideach na prólátáireachta a bhriseadh go deo. Le himeacht ama, is soiléire a chruthóidh a n-iarrachtaí in aisce rotha na staire a choinneáil siar don phobal nach bhféadfaidh ach an Ceathrú hIdirnáisiúntán géarchéim cheannaireacht na prólátáireachta, arb í géarchéim chultúr an chine dhaonna anois í, a réiteach.

An bunchlár agus an t-idirchlár

Is é cúram straitéiseach na tréimhse seo chugainn – tréimhse réamh-réabhlóideach gríosaithe, bolscaireachta agus eagraithe – an chontráthacht idir aibíocht na gcoinníollacha réabhlóideacha

oibiachtúla agus anabáíocht na prólataíreachta is a hurgharda (mearbhall agus díomá na seanghlúine, neamhthaithí na glúine óige) a shárú. Caithfear cuidiú leis an bpobal i rith na coimhlinte laethúla teacht ar an droichead idir éilimh an ama i láthair agus clár sóisialach na réabhlóide. Ba cheart go mbeadh córas *idiréileamh* mar chuid den droichead seo, ag eascairt ó choinníollacha an lae inniu agus ó chomhfhios an lae inniu i measc sraitheanna fairsinge den aicme oibre, ag dul go dtí críoch dheiridh amháin gan claonadh: gabháil na cumhachta ag an bprólataíreacht.

Rinne an Daonlathas Sóisialta clasaiceach, agus é ag feidhmiú i ré an chaipitleachais fhorásaigh,¹⁶ dhá leath dá chlár, neamhspleách ar a chéile: an *bunchlár* a bhí taobh le leasuithe taobh istigh de chreat na sochaí buirgeísí, agus an *barrchlár* a gheall go gcuirfí an sóisialachas in ionad an chaipitleachais am éiginnte amach anseo. Idir an bunchlár agus an barrchlár ní raibh droichead ar bith. Agus go deimhin, ní gá don Daonlathas Sóisialta a leithéid de dhroichead, tharla nach mbaintear leas as an bhfocal *sóisialachas* ach in óráidí lá féile. Tá an tIdirnáisiúntán Cumannach thar éis cur chun bóthar an Daonlathais Shóisialta i ré an chaipitleachais lofa, tráth nach féidir trácht i gcoitinne ar bhunleasuithe sóisialta agus caighdeán beatha an phobail a ardú,¹⁷ tráth a dtéann gach éileamh dáiríre de chuid na prólataíreachta – agus gach éileamh dáiríre de chuid na mionbhuirgeíseachta féin – thar theorainneacha chaidreamh sealúchais an chaipitleachais is an stáit bhuirgeísigh.

Ní hé cúram straitéiseach an Ceathrú hIdirnáisiúntán an caipitleachas a leasú ach é a threascairt. Is é a chuspóir polaitiúil gabháil na cumhachta ag an bprólataíreacht chun an bhuirgeíseacht a dhí-shealbhú. Ní féidir a bheith ag cuimhneamh ar an gcúram straitéiseach seo a chur i gcrích gan aird ríchúramach a thabhairt ar gach ceist beartaíochta, dá laghad is dá neamhiomláine í. Ba cheart gach cuid den phrólataíreacht, gach sraith, ceird is grúpa dí, a tharraingt isteach sa ghluaiseacht réabhlóideach. Ní hé sainmharc na ré seo go bhfuasclaíonn sí an páirtí réabhlóideach ó ghnáthobair laethúil ach go gcuireann sí ar a chumas an obair seo a dhéanamh gan aon deighilt ó fhíorchúraimí na réabhlóide.

Ní chaitheann an Ceathrú hIdirnáisiúntán clár na sean-‘bhunéileamh’ i leataobh sa mhéid go bhfanann cuid dá mbrí iontu seo fós. Go diongbháilte, cosnaíonn sé cearta daonlathacha agus buanna sóisialta na n-oibríthe. Ach déanann sé an ghnáthobair laethúil seo taobh istigh d’fhíordhearcadh ceart, is é sin, réabhlóideach. Sa mhéid go mbuaileann

sean-‘bhuneilimh’ is páirtéilimh an phobail in aghaidh claonta millteacha táireacha an chaipitleachais lofa – agus tarlaíonn seo le gach cor – cuireann an Ceathrú hIdirnáisiúntán córas *idiréileamh* chun cinn, arb é a mbrí gur neamhbhailbhe is gur cinnte a dhíreofar in aghaidh bunúis an reachta bhuirgéisigh féin iad. Glacann an *t-idirchlár*, ar cúram dó an pobal a shlógadh go rianúil i gcomhair na réabhlóide prólátáirí, áit an tsean-‘bhunchláir’.

Scála aistritheach pá agus scála aistritheach uaireanta

Faoi choinníollacha an chaipitleachais ag titim as a chéile, bíonn saol dearóil ag an bpobal faoi chois i gcónaí, agus bagairt orthu anois thar riamh go gcaithfear síos i bpoll na déirce iad. Caithfidh siad a ngreim aráin a chosaint, mura bhféadfaidh siad é a mhéadú nó a fheabhsú. Níl call ná áit anseo cur síos ar na páirtéilimh ar leith sin a thagann chun cinn arís is arís eile ar bhonn cúinsí áirithe – cúinsí náisiúnta, áitiúla nó ceardchumainn. Ach tá manaí agus modhanna troda ginearálta ag teastáil i leith dhá bhunghalar eacnamaíochta, a choimríonn an chaoi a bhfuil an córas caipitleach ag éirí níos seafóidí, is iad sin, an *dí-fhostaíocht* agus *praghsanna arda*.

Fógraíonn an Ceathrú hIdirnáisiúntán cogadh go himirt anama ar pholaitíocht na gcaipitlithe arb aidhm dí, cuid mhór – ar nós polaitíocht a ngníomhairí, na leasaitheoirí – ualach iomlán an mhíleatachais, na géarchéime, mhí-eagar an chóras airgid agus gach crá eile a eascraíonn ó arraingeacha báis an chaipitleachais a chur ar ghuaill an lucht oibre. Éilíonn an Ceathrú hIdirnáisiúntán *fostaíocht* agus *coinníollacha cearta beatha* do chách.

Ní dhéanfaidh boilsciú ná cobhsú an airgid cúis mar mhanaí don phrólátáireacht, mar níl iontu seo ach an dá cheann den mhaide céanna. In aghaidh ardú léimneach praghsanna, a rachaidh ó smacht níos mó fós le teacht an chogaidh, ní féidir troid ach faoi mhana an *scála aistritheach pá*. Is ionann seo agus comhaontuithe coiteanna a chinnteodh ardú uathoibritheach pá ar aon dul le méadú ar phraghas earraí tomhaltais.

Faoi bhagairt titim as a chéile, ní féidir leis an bprólátáireacht ligean leis go ndéanfaí déircigh bhuandífhostaithe de chuid de na hoibrithe agus an chuid sin ag méadú i gcónaí, beo ar dhríodar sochaí atá ag creimeadh. Is é *ceart na fostaíochta* an t-aon cheart dáiríre atá fágtha ag an oibrí i sochaí atá bunaithe ar an dúshaothrú. Tá an ceart seo á bhaint de le gach cor inniu. In aghaidh na dífhostaíochta, ‘dífhostaíocht

struchtúrtha’ agus ‘dífhostaíocht na huaire’ araon, tá sé thar am, chomh maith le mana na n-oibreacha poiblí, mana an *scála aistritheach uaireanta oibre* a chur chun cinn. Ba cheart do cheardchumainn agus olleagraíochtaí eile na hoibrithe is na daoine dífhostaithe a cheangal le chéile i ndlúthpháirtíocht chomhar na gcomharsan. Ar an mbonn seo roinnfí an obair ar fad atá idir lámha ar na hoibrithe ar fad de réir mar a shocrófaí fad na seachtaine oibre. Fanann meánphá gach oibrí mar a bhí faoin tseanseachtain oibre. Leanfadh an pá gluaiseacht na bpragsanna, faoi réir *bunphá* a ráthófaí go dian. Ní féidir glacadh le haon chlár eile don tréimhse thubaisteach seo.

Cruthóidh lucht sealúchais agus a chuid dlíodóirí ‘nach féidir’ éilimh mar seo a bhaint amach. Tagróidh caipitlithe beaga, go mór mór caipitlithe scriosta, dá leabhair chuntais. Cáineann na hoibrithe go neamhbhalbh cruthúnais agus tagairtí dá leithéid. Ní ‘gnáthachrann’ idir leasanna naimhdeacha atá i gceist. An phrólátáireacht a chosaint ar an lobhadh, an lagmhisneach agus an scrios atá i gceist. Bás nó beatha an aon aicme amháin atá cruthaitheach forásach atá i gceist, agus dá chomhartha sin todhchaí an chine dhaonna. Mura bhfuil an caipitleachas in ann na héilimh a eascraíonn go dosheachanta ó na tubaistí atá ginte aige féin a shásamh, faigheadh sé bás. Braitheann sé ar sheasamh na bhfórsaí i ngach cás ‘an féidir’ nó ‘nach féidir’ rud a bhaint amach, agus is sa choimhlint amháin a shocraítear sin. Tríd an gcoimhlint seo, cibé rath praiticiúil láithreach a bheidh uirthi, is fearr a thuigfidh na hoibrithe gur gá deireadh a chur leis an daoirse chaipitleach.

Ceardchumainn san idirthréimhse

Sa choimhlint ar son páirtíleamh is idiríleamh, is mó ná riamh atá oll-eagraíochtaí de dhíth ar na hoibrithe, ceardchumainn go mór mór. Is é fás cumhachtach an cheardchumannachais sa Fhrainc agus sna Stáit Aontaithe an bréagnú is fearr ar sheanmóirí na lomtheagascóirí ainchlé úd atá ag múineadh go bhfuil seal na gceardchumann ‘tugtha’.

Seasann an Boilséiveach Leinineach i dtrínís tosaigh gach cineál coimhlinte, fiú mura mbíonn ach na leasanna ábhartha nó na cearta daonlathacha is lú de chuid an aicme oibre i gceist léi. Glacann sé páirt ghníomhach in ollcheardchumainn d’fhonn iad a neartú agus sprid na trodaíochta a ardú iontu. Troideann sé gan géilleadh in aghaidh aon iarracht na ceardchumainn a chur faoi cheannas an stáit bhuirgéisigh agus an phrólátáireacht a cheangal de ‘eadráin éigeantach’ nó aon saghas eile coimirce póilíní – faisisteach agus ‘daonlathach’ araon. Ar

bhonn a leithéid d'obair amháin sna ceardchumainn is féidir troid go héifeachtach in aghaidh na leasaitheoirí, leasaitheoirí an mhaorlathais Stailínigh san áireamh. Is ionann iarrachtaí seicteacha mioncheardchumainn 'réabhlóideacha' a thógail nó a chaomhnú, mar atheagrán den pháirtí, agus an choimhlint ar son ceannaireacht an aicme oibre a thréigean i ndáiríre. Caithfear an riail dhaingean seo a leagan síos: ní féidir tú féin a scoitheadh ó ollcheardchumainn, géilleadh, agus a bheith i do bhall den Cheathrú hIdirnáisiúntán.

San am céanna, diúltaíonn agus cáineann an Ceathrú hIdirnáisiúntán feiteiseachas na gceardchumann, rud is dual do cheardchumannaithe agus sindeacáitithe araon.

(a) Níl clár réabhlóideach críochnúil le fáil ó na ceardchumainn, ná ní féidir go mbeadh, de réir a gcúraimí, a gcomhdhéanamh, agus an chaoi a n-earcaíonn siad bail; dá bhrí sin, ní féidir leo áit an *pháirtí* a ghlacadh. Páirtithe réabhlóideacha náisiúnta a thógáil mar ranna den Cheathrú hIdirnáisiúntán, sin é príomhchúram na hidirthréimhse.

(b) Ní chuimsíonn ceardchumainn, fiú na cinn is cumhachtaí, thar 20-25% den aicme oibre, agus lena chois sin, na sraitheanna oilte is fearr pá, den chuid is mó. Ní tharraingítear an móramh is mó faoi chois den aicme oibre isteach sa choimhlint ach ó am go chéile, le linn borraí neamhghnácha ghluaiseacht an lucht oibre. In aimsir dá leithéid, is gá eagraíochtaí a chruthú de thuras na huaire, a chuimsíonn an pobal trodach ar fad: coistí stailce, coistí monarchan, agus ar deireadh, sóivéidí.

(c) Mar eagraíochtaí a chuireann leas ardsraitheanna na prólataireachta in iúl, d'fhorbair na ceardchumainn claonta láidre le comhréiteach leis an réimeas daonlathach buirgéseach, mar is léir ó thaithí na staire ar fad, taithí úr na gceardchumann ainrialach sindeacáiteach sa Spáinn san áireamh. Le linn géarchoimhlinte aicmí, iarrann lucht ceannais na gceardchumann a bheith ina máistrí ar an ollghluaiseacht d'fhonn an dochar a bhaint aisti. Tá an méid seo ag tarlú cheana agus gnáthstailceanna ar siúl, go háirithe i gcás na n-ollstailceanna suí a bhaineann croitheadh as prionsabal an tsealúchais bhuirgéisigh. In aimsir cogaidh nó réabhlóide, agus an bhuirgéseacht saite i ndeacrachtaí as an ngnáth, is iondúil go ndéantar airí buirgéseacha de cheannairí ceardchumainn.

Dá bhrí sin, ba cheart do ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán, ní amháin ardcheannaireacht na gceardchumann a athnuachan, ag cur ceannairí nua míleatacha chun cinn go dána diongbháilte in áit

gnáthfheidhmeannach is sárachán ar uair na cinniúna, ach eagraíochtaí neamhspleácha míleatacha a chur ar bun freisin ar fearr a d’fheilfidís do chúraimí na hollchoimhlinte in aghaidh na sochaí buirgeísí, gach uair is féidir; agus más gá, gan diúltú roimh scaradh glan le gléasra coimeádach na gceardchumann, fiú. Más coir é cúl a thabhairt le holleagraíochtaí ar mhaithe le faicsin sheicteacha a chothú, ní lú de choir é a fhulaingt go gcuirfí an ollghluaiseacht réabhlóideach faoi smacht baiclí maorlathacha atá frithghníomhach go neamhbhalbh nó coimeádach i mbréagriocht (‘forásach’). Ní cuspóirí iontu féin iad ceardchumainn; níl iontu ach modhanna ar feadh an bhóthair chun na réabhlóide prólataíirí.

Coistí monarchan

Le linn idirthréimhse, ní córasach cothrom a bhíonn gluaiseacht oibrithe ach teasaí pléascach. Ba cheart do mhanaí agus cruthanna eagraithe araon a bheith faoi réir ag comharthaí na gluaiseachta. Agus í san airdeall ar chaitheamh le cúrsaí de réir gnáthaimh mar a bheadh sé san airdeall ar an bplá, ba cheart don cheannaireacht freagairt go beo do threallús an phobail.

Téann *stailceanna suí*, an leagan is deireanaí den chineál seo treallús, thar theorainnacha ‘ghnáthnós’ an chaipitleachais. Gan trácht ar éilimh na stailceoirí, buaileann gabháil shealadach monarchana buille ar an íol, ar an sealúchas caipitleach. Cuireann gach stailc suí an cheist go praiticiúil: Cé atá i gceannas ar an monarcha, an caipitlí nó na hoibrithe?

Má dhúisíonn stailc suí an cheist seo ó am go chéile, cuireann an *coiste monarchan* leagan eagraithe uirthi. Agus é tofa ag fostaithe uile na monarchan, cuireann an coiste monarchan frithmheáchan le toil an lucht riartha ar an bpointe.

I gcoinne cáineadh leasaitheach na saostí de chineál na ‘ríthe eacnamaíochta’, mar a thugtar orthu, ar nós Ford, seachas dú-shaothraithe ‘maithe’ ‘daonlathacha’, cuirimid chun cinn mar mhana coistí monarchan mar ionaid coimhlinte in aghaidh an dá chineál.

Cuirfidh maorlathaigh ceardchumainn i gcoitinne in éadan coistí monarchan, ar an gcaoi chéanna a gcuireann siad in éadan gach céim dhána ar an mbóthar chun slógadh an phobail.

Dá leithne réim na gluaiseachta, áfach, is amhlaidh is fusa cur ina aghaidh seo. Áit a bhfuil an teach dúnta i bhfeidhm cheana ó aimsir ‘shíochánta’, beidh an coiste ar aon dul le heagras an cheardchumainn ó thaobh foirme, ach athnuafaidh sé a phearsanra agus leathnóidh sé a

fheidhmeanna. Is é príomhbhrí an choiste, áfach, go ndéanfar foireann mhíleatach de ag na sraitheanna den aicme oibre nach mbíonn an ceardchumann in ann a bhogadh chun gnímh de ghnáth. Ó na sraitheanna seo is mó faoi chois a thiocfaidh na cathláin is mó féiniobartha de chuid na réabhlóide.

Ón nóiméad a thagann an coiste i láthair, cuirtear déchumhacht ar bun i ndáiríre sa mhonarcha. Seasann sé don idirstaid ó nádúr, mar go bhfuil dhá réimeas ann nach féidir a réiteach le chéile: an réimeas caipitleach agus an réimeas prólataireach. Is é bunbhrí na gcoistí monarchan go díreach go n-osclaíonn siad na doirse go dtí tréimhe réabhlóideach – idir an réimeas buirgéseach is an réimeas prólataireach – mura mbíonn sí réabhlóideach go díreach. Tá tonnta na stailceanna suí atá ag leathnú trí roinnt tíortha ina gcruthúnas nach bhfuil sé róluath ná saorga smaoineamh an choiste monarchan a scaipeadh. Ní féidir tonnta nua dá leithéid a sheachaint roimh i bhfad. Is gá tús a chur le feachtas ar son coistí monarchan in am, i gcaoi is nach dtiocfar aniar aduaidh orainn.

‘Rúin gnó’ agus rialú na n-oibríthe ar an tionsclaíocht

Tá an caipitleachas liobrálach, bunaithe ar an iomaíocht agus an tsaorthrádáil, tar éis dul siar uainn sa stair. Ní amháin nach maolaíonn a chomharba, an caipitleachas monaplach, ainriail an mhargaidh, a mhalairt, tugann sé nádúr fíorarraingeach di. Glacann beagnach gach claonadh buirgéseach is mionbhuirgéseach, ó fhaisistithe go Daonlathaithe Sóisialta, leis – ón bhfiacail amach, ar a laghad – gur gá ‘rialú’ a chur ar an ngeilleagar, ‘treoir’ stáit a thabhairt don tionsclaíocht, pleanáil. Ag na faisistithe, creachadh ‘pleanáilte’ an phobail ar mhaithe le cuspóirí míleata is mó a bhíonn i gceist. Cuireann na Daonlathaithe Sóisialta chuig aigéan na hainrialach a thaoscadh le spúnóga den ‘phleanáil’ mhaorlathach. Scríobhann innealtóirí agus ollúna ailt faoin ‘teicnealathas’. Ina dturgnaimh mheata leis an ‘rialáil’, buaileann rialtais dhaonlathacha díreach in aghaidh milleadh dochloíte an mhórchapitil.

Is é an léiriú is fearr ar an bhfíorchaidreamh idir na dúshaothraithe agus na ‘rialaitheoirí’ daonlathacha go loiceann na ‘leasaitheoirí’ uaisle agus faitíos Dé orthu roimh thairseach na n-iontaobhas is a ‘rúin’ gnó. Anseo tá an prionsabal ‘gan cur isteach’ ar an ngnó i gceannas. Fanann an cuntas idir an caipitlí aonair agus an tsochaí mar rún an chaipitlí: ní bhaineann siad leis an tsochaí. Is í an tsaor-‘iomaíocht’ an chúis a chuirtear chun cinn le prionsabal na ‘rún’ gnó, mar dhea, mar a cuireadh

in aimsir an chaipitleachais liobrálaigh. I ndáiríre, ní bhíonn aon rún ag na hiontaobhais ar a chéile. Tá ruin gnó an ama i láthair mar chuid de chomhcheilg sheasta ag an gcaipitleachas monaplach in aghaidh leas na sochaí. Beidh tionscnaimh chun srian a chur le huaslathas na ‘ríthe eacnamaíochta’ ina gceap magaidh truamhéalach chomh fada agus is féidir le húnéirí príobháideacha na meán sóisialta táirgthe scéiméireacht an dúshaothraithe, na gadaíochta is na caimiléireachta a chur i bhfolach ar tháirgeoirí agus tomhaltóirí. Is é cur ar ceal na ‘rún gnó’ an chéad chéim i dtreo fíor-rialú na tionsclaíochta.

Ní lú de cheart atá ag oibríthe ná ag caipitlíthe ‘rúin’ na monarchan, an iontaobhais, an tionscail iomláin, an gheilleagair náisiúnta ar fad, a bheith ar eolas acu. Thar gach rud, ba chóir bainc, an mhórtionsclaíocht agus an lárchóras iompair a ghrinniú go géar.

Is iad na cúraimí láithreacha ba cheart a bheith ar rialú na n-oibríthe dochar agus sochar na sochaí a mhíniú, ag tosú le fiontair aonair; an scair d’ioncam na tíre a ghabhann caipitlíthe aonair is na dúshaothraithe ar fad chucu féin; margáil is calaois na mbanc is na n-iontaobhas ar chúla téarmaí a nochtadh; ar deireadh, an cur amú uafásach sin ar obair an duine mar thoradh ar an ainriail chaipitleach is an tóir ghlan ar bhrabach a léiriú do chomhaltáí uile na sochaí.

Níl aon oifigeach de chuid an stáit bhuirgéisigh i riocht an obair seo a chur i gcrích, is cuma cén t-údarás ab áil leat a bhronnadh air. Chonaic an saol mór éagumas an Uachtaráin Roosevelt¹⁸ agus an Phríomh-Aire Blum in aghaidh cealgaireacht na ‘60’ nó an ‘200 Teaghlach’¹⁹ ina dtíortha. Le freasúra na ndúshaothraithe a bhriseadh, is gá ollbhrú na prólataireachta. Ní féidir ach le coistí monarchan fíor-rialú ar an táirgeadh a chur i bhfeidhm, ag tabhairt isteach – mar chomhairleoirí, seachas mar ‘theicnealathaithe’ – speisialtóirí atá fíordhílis don phobal, cuntasóirí, staitisticeoirí, innealtóirí, eolaithe, srl.

Ní féidir cuimhneamh ar an gcoimhlint in aghaidh na dífhostaíochta gan eagrú leathan dána *oibreacha poiblí* a éileamh. Ní bheidh brí fhorásach leanúnach le hoibreacha poiblí don tsochaí, ná do na daoine dífhostaithe féin, mura cuid de phlean ginearálta iad, leagtha amach go ceann roinnt mhaith blianta. Taobh istigh den phlean seo, d’éileodh na hoibríthe go rachfaí i mbun fiontas poiblí arís, agus i mbun oibre i ngnónna príobháideacha a dhún de thoradh na géarchéime. I gcásanna dá leithéid, rachadh bainistíocht dhíreach na n-oibríthe in áit rialú na n-oibríthe.

Ní féidir an plean eacnamaíochta is bunúsaí – ó thaobh na ndaoine

dúshaothraithe, seachas na daoine a dhúshaothraíonn iad – a leagan amach gan rialú na n-oibrithe, is é sin, gan súil na n-oibrithe a bheith ar fhoinní uile na heacnamaíochta caipitlí, oscailte nó faoi cheilt. Ba cheart do choistí thar ceann fiontar aonair dul i ndáil chomhairle le coistí a thoghadh i gcomhair iontaobhas, tionscal iomlán, limistéar eacnamaíochta, agus ar deireadh, na tionsclaíochta náisiúnta ar fad. Ar an gcaoi sin, déantar *scoil eacnamaíochta pleanáilte* de rialú na n-oibrithe. Ar bhonn thaithí an rialaithe, ullmhóidh an phrólatáireacht í féin le bainistíocht dhíreach a ghlacadh ar an tionsclaíocht náisiúnaithe nuair a thiocfaidh a uair sin.

Mar fhreagra ar na caipitlithe sin – de na sraitheanna ísle is meánacha, den chuid is mó – a thairgeann a gcuid cuntas a oscailt do na hoibrithe – leis an ngá le laghdú pá a chruthú, de ghnáth – deir na hoibrithe nach cuntasáíocht clisiúnach nó leathchlisiúnach aonair is spéis leo ach leabhair cuntais na ndúshaothraithe ar fad. Ní féidir ná ní mian leis na hoibrithe a gcoinníollacha beatha a chur in oiriúint do chora caipitlithe aonair atá thíos lena réimeas féin. Is é a gcúram an córas táirgthe is dáilithe uile a atheagrú ar bhonn níos dínitiúla éifeachtaí. Más coinníoll riachtanach le rialú na n-oibrithe é rúin gnó a chur ar ceal, is é an rialú an chéad chéim ar an mbóthar go dtí treorú sóisialach na heacnamaíochta.

Díshealbhú dreamanna caipitlithe ar leith

Níor cheart go gcuirfeadh an clár sóisialach díshealbhaithe, .i. treascart pholaitiúil na buirgéseachta agus deireadh a cheannas eacnamaíochta, bac ar bith orainn san idirthréimhse seo a éileamh go ndíshealbhófaí roinnt buntionscal atá riachtanach do bheatha an náisiúin, ná an dream is seadánaí den bhuirgéseacht.

Mar sin, mar fhreagra ar chaoineadh truamhéalach na ndaonlathaithe uaisle faoi dheachtóireacht na ‘60 Teaghlach’ sna Stáit Aontaithe nó an ‘200 Teaghlach’ sa Fhrainc, cuirimid chun cinn an t-éileamh go ndíshealbhófaí na 60 nó an 200 ardtiarna caipitleach feodach sin.

Ar an gcaoi cheannann chéanna éilimid go ndíshealbhófaí na corparáidí a bhfuil monaplacht acu ar thionscail cogaidh, bóithre iarainn, na foinsí amhábhbar is tábhachtaí, srl.

Seo é an difríocht idir na héilimh seo agus mana leasaitheach dúramánta an ‘náisiúin’: (1) diúltaímid cúiteamh a íoc; (2) cuirimid an pobal ar a n-airdeall roimh thuathghríosóirí Fhrona an Phobail ar gníomhairí de chuid an chaipitil i ndáiríre iad, cé go molann siad an

náisiúnú ón bhfiacail amach; (3) iarraidimid ar an bpobal brath ar a neart réabhlóideach féin amháin; (4) ceanglaímid ceist an díshealbhaithe le gabháil na cumhachta ag na hoibrithe is feirmeoirí.

Is é an chaoi a bhfuil tionscail éagsúla ar leibhéil éagsúla forbartha, áiteanna éagsúla i mbeatha na sochaí acu, ag dul trí chéimeanna éagsúla de choimhlint na n-aicmí, a leagann an riachtanas orainn mana an díshealbhaithe a chur chun cinn, ní amháin sna gnéithe is cuimsithí dár gcuid bolscaireachta, ach i rith ar *ngríosaithe* laethúil freisin i méid áirithe. Ní fhéadfaidh ach borradh réabhlóideach ginearálta ag an bprólataireacht díshealbhú iomlán na buirgéseachta a chur ar chlár an lae. Is é cúram ár gcuid idiréileamh an phrólataireacht a ullmhú chun an fhadhb seo a réiteach.

Díshealbhú na mbanc príobháideach agus státú an chóras creidmheasa

Is ionann an t-impiriúlachas agus smacht *an chaipiteal airgeadais*. Le taobh na n-iontaobhas is na sindeacáití, agus ag éirí os a gcionn go rímhinic, cruinníonn na bainc fíorchéannas ar an ngeilleagar ina lámha. Tá struchtúr na mbanc ina dhlúthleagan de struchtúr iomlán an nua-chaipitil; tá claonta chun *monaplachta* agus chun *ainrialach* in éineacht iontu. Eagraíonn siad míorúiltí na teicneolaíochta, fiontair ollmhóra, iontaobhais láidre; agus eagraíonn siad freisin praghsanna arda, géar-chéimeanna is dífhostaíocht. Ní féidir oiread agus céim amháin a ghlacadh sa choimhlint in aghaidh aintiarnas na monaplachtaí agus ainriail an chaipitleachais – a chuidíonn le chéile ina gcuid scriosta – má fhágtar arda móra na mbanc i lámha caipitlithe creiche. Le córas aonta infheistíochta agus creidmheasa a chur ar bun, de réir plean réasúnach a thagann le leas an phobail uile, caithfear na bainc go léir a chumasc in aon institiúid náisiúnta amháin. Díshealbhú na mbanc príobháideach agus an córas creidmheasa uile a thabhairt le chéile i lámha an stáit amháin a chuirfidh ar fáil dó na fíoracmhainní ábhartha – seachas acmhainní maorlathacha páipéir amháin – le haghaidh pleanáil eacnamaíochta.

Ní hionann díshealbhú na mbanc agus díshealbhú taiscí bainc ar chor ar bith. A mhalairt, beidh an *banc stáit* amháin in ann coinníollacha i bhfad níos fabhraí a thabhairt do na taisceoirí beaga ná a d'fhéadfadh na bainc phríobháideacha. Ar an gcaoi chéanna, ní fhéadfaidh ach an banc stáit amháin coinníollacha fabhracha creidmheasa – is é sin, creidmheas saor – a chur ar fáil d'fheirmeoirí, ceardaithe agus mioncheannaithe. Is

tábhachtaí fós, áfach, go mbeidh an geilleagar iomlán – thar gach ní eile, an mhórhionscláiocht agus an córas iompair – ag freastal ar bhunriachtanais na n-oibrithe is an lucht oibre ar fad.

Ní bheidh na dea-thorthaí seo ar *státú na mbanc*, áfach, mura dtéann an chumhacht stáit ar fad ó lámha na ndúshaothraithe i lámha an lucht oibre.

An líne picéid – gardaí cosanta – míliste na n-oibrithe: armáil na prólátáireachta

Is rabhadh tromchúiseach ón bpobal iad na stailceanna suí, ní amháin don bhuirgéseacht ach d’eagraíochtaí na n-oibrithe freisin, an Ceathrú hIdirnáisiúntán san áireamh. I 1919-20 ghabh oibrithe na hIodáile monarchana as a stuaim féin, ag tabhairt scéala theacht na réabhlóide sóisialta chuig a gcuid ‘ceannairí’. Níor thug na ‘ceannairí’ aon aird ar an gcomhartha seo. Ba é bua an fhaisisteachais an toradh.

Ní hionann go fóill stailceanna suí agus gabháil monarchana ar nós na hIodáile; ach is céim chinnte iad i dtreo gabhálacha dá leithéid. Is féidir leis an ngéarchéim reatha coimhlint na n-aicmí a ghéarú as cuimse agus uair na cinniúna a thabhairt níos gaire. Ach ní hionann sin is a rá go dtagann staid réabhlóideach d’aon bhuille amháin. I ndáiríre, bíonn sraith leanúnach arraingeacha mar chomharthú ar a teacht. Tá tonn na stailceanna suí ar cheann de na harraingeacha seo. Is í an fhadhb atá ag ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán, cuidiú le hurgharda na prólátáireachta nádúr ginearálta agus luas ár ré a thuiscint agus toradh ar choimhlint an phobail a thabhairt in am le céimeanna eagraithe a éireoidh níos diongbháilte míleataí i gcónaí.

Is ionann géarú choimhlint na prólátáireachta agus géarú na modhanna frithionsaithe ag an gcaipiteal. Is féidir agus is cinnte go mbeidh frithbhearta diongbháilte ag teacht ón mbuirgéseacht mar fhreagra ar thonnta nua stailceanna suí. Tá réamhobair ar siúl cheana ag foirne rúnda na n-iontaobhas mór. Is mairg do na heagraíochtaí réabhlóideacha, agus is mairg don phrólátáireacht má thagtar aniar aduaidh orthu arís!

Ní leor leis an mbuirgéseacht in áit ar bith na póilíní is an t-arm oifigiúil. Sna Stáit Aontaithe, in aimsir ‘shíochánta’ féin, bíonn cathláin mhíleata de cheathrúna dubha is bithiúnaigh armáilte phríobháideacha ag an mbuirgéseacht. Caithfear na grúpaí éagsúla de Naitsithe Meiriceánacha a chur leo seo anois. A luaithe is a bhraith sí teacht na contúirte, rinne buirgéseacht na Fraince slógadh ar bhuíonta

faisisteacha leathdhlíthiúla is neamhdhlíthiúla, agus cuid acu san arm. Ní túisce brú oibrithe Shasana ag dul i neart arís ná méadaítear na dronganna faisisteacha faoi dhó, faoi thrí, faoi dheich, le teacht amach in eagar fuilteach in aghaidh na n-oibrithe. Coinníonn an bhuirgéseacht í féin ar an eolas go cruinn faoin gcaoi a dtiontaíonn coimhlint na n-aicmí ina cogadh cathartha go dosheachanta sa ré seo. Is mó go mór a mhúin samplaí na hIodáile, na Gearmáine, na hOstaire, na Spáinne agus tíortha eile do bhoic mhóra is giollaí an chaipitil ná do cheannairí oifigiúla na prólataíreachta.

Bíonn polaiteoirí an Dara agus an Tríú hIdirnáisiúntán,²⁰ chomh maith le maorlathaigh na gceardchumann, ag dúnadh a súl d'aon turas ar arm príobháideach na buirgéseachta; murach sin, ní fhéadfáidís a gcomhghuaillíocht léi a chaomhnú ar feadh ceithre huairé fichead féin. Cuireann na leasaitheoirí an smaoineamh in intinn na n-oibrithe go córasach gur sábháilte naofacht an daonlathais nuair a bhíonn an bhuirgéseacht armáilte go béal agus na hoibrithe gan airm.

Is é dualgas an Cheathrú hIdirnáisiúntán deireadh go deo a chur lena leithéid de pholaitíocht lúitéiseach. Is amhlaidh is airde liú na ndaonlathaithe mionbhuirgéseacha – Daonlathaithe Sóisialta, Stailínigh agus Ainrialaithe²¹ san áireamh – faoin gcoimhlint in aghaidh an fhaisisteachais dá mheata a ghéilleann siad dó i ndáiríre. Ní fhéadfáidh ach buíonta armáilte oibrithe, a bhraitheann tacaíocht na milliún den lucht oibre ar a gcúl, an ceann is fearr a fháil ar na dronganna faisisteacha. Ní in oifig an eagarthóra liobrálaigh ach sa mhonarcha a thosaíonn an choimhlint in aghaidh an fhaisisteachais – agus sa tsráid a chríochnaíonn sí. Is iad ceathrúna dubha agus gunnadóirí príobháideacha i monarchana croí an airm fhaisistigh. Is iad *picéid stailce* croí an airm phrólataíreach. Seo é an t-ionad tosaigh againn. I gcomhar le gach stailc agus léirsiú sráide, caithfear an riachtanas le bunú *grúpaí féinchosanta oibrithe* a chraobhscaoileadh. Is gá an mana seo a scríobh isteach i gclár na heite réabhlóidí de na ceardchumainn. Caithfear grúpaí féinchosanta a eagrú aon áit is féidir, ag tosú le grúpaí an aosa óig, le druileáil agus taithí ar úsáid arm a thabhairt dóibh.

Ba cheart, ní amháin go méadódh borradh nua líon na n-aonad seo ach go n-aontódh sé iad de réir ceantar, cathracha, réigiún. Caithfear ceartfhuath na n-oibrithe do cheathrúna dubha agus dronganna coirpeach is faisistithe a eagrú. Caithfear mana *mhíiliste na n-oibrithe* a chur chun cinn, an t-aon rud a chinnteoidh nach sárófar eagraíochtaí, cruinnithe is nuachtáin na n-oibrithe.

Le cúnamh a leithéid d'obair chórasach fhoighneach dhochloíte mhisiúil gríosaithe is eagraithe amháin, ar bhonn thaithí an phobail féin i gcónaí, is féidir traidisiúin na géilliúlachta is na caoinfhuilgthe a stoitheadh ó fhréamh ina meon; buíonta trodaithe laochta a oiliúint a bheidh in ann eiseamláir a thabhairt don lucht oibre uile; sraith buanna a bhaint ar bhithiúnaigh armáilte na frithréabhlóide; féinmhuinín an phobail dhúshaothraithe faoi chois a ardú; amhras a chaitheamh ar an bhfaisisteachas i súile na mionbhuirgéseachta agus an bóthar a réiteach do ghabháil na cumhachta ag an bprólataireacht.

Thug Engels²² 'buíonta fear armtha' mar shainmhíniú ar an stát. Caithfidh *armáil na prólataireachta* a bheith mar ghné dá coimhlint ar son a fuascailte, ag dul ar aghaidh léi céim ar chéim. Nuair a theastóidh sí ón bprólataireacht, tiocfaidh sí ar bhóthar agus modh a harmála. Sa réimse seo freisin, is dual go dtitfidh an cheannaireacht ar ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán.

Comhghuaillíocht na n-oibrithe agus na bhfeirmeoirí

Is é an saothraí talmhaíochta bráthair troda agus macsamhail an oibrí faoin tuath. Is dhá chuid den aicme cheannann chéanna iad. Ní féidir a leas a dheighilt óna chéile. Is é clár idiréileamh na n-oibrithe tionsclaíochta clár phrólataireacht na talmhaíochta mar an gcéanna, ach athrú anseo is ansiúd a chur air.

Seasann na tuathánaigh (feirmeoirí) d'aicme eile: is iad mionbhuirgéseacht an tsráidbhaile iad. Tá sraitheanna éagsúla sa mhionbhuirgéseacht, ón leathphrólataireach go dtí lucht dúshaothraithe. Dá réir seo, is é cúram polaitiúil phrólataireacht na tionsclaíochta coimhlint na n-aicmí a thabhairt faoin tuath. Ar an gcaoi sin amháin a fhéadfaidh sí líne dhealaithe a tharraingt idir a chomhghuaillithe agus a naimhde.

Bíonn an leagan is aistí ar na gnéithe ar leith d'fhorbairt náisiúnta gach tír le fáil i stádas na bhfeirmeoirí agus, i méid áirithe, stádas mhionbhuirgéseacht na mbailte móra (ceardaithe is siopadóirí). Go bunúsach seasann na haicmí seo, dá líonmhaire iad, mar iarsmaí de chruthanna réamhchaipitleacha táirgthe. Ba cheart do ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán clár idiréileamh a bhaineann leis na tuathánaigh (feirmeoirí) agus mionbhuirgéseacht na mbailte móra a dhéanamh amach chomh nithiúil agus is féidir, ag cur cúinsí gach tír san áireamh. Ba cheart do na hoibrithe tosaigh foghlaim le freagraí soiléire nithiúla a thabhairt ar na ceisteanna a chuireann comhghuaillithe an ama le teacht.

Fad is a fhanann an feirmeoir ina mhiontáirgeoir 'neamhspleách', tá

creidmheas saor de dhíth air, innealra talmhaíochta agus leasú ar phraghsanna is acmhainn dó, coinníollacha fabhracha iompair, agus eagrú coinsiasach an mhargaidh dá chuid táirgí talmhaíochta. Ach creachann na bainc, na hiontaobhais, na ceannaithe an feirmeoir ó gach taobh. Ní fhéadfaidh ach na feirmeoirí féin, le cúnaimh na n-oibríthe, cúl a chur ar an gcreachadh seo. Ba cheart go dtiocfadh *coistí a bheadh tofa ag mionfheirmeoirí* ar an láthair náisiúnta agus, i gcomhar le coistí oibríthe agus coistí fostaithe bainc, go nglacfaidís smacht ar iompar, creidmheas, agus cúrsaí tráchtála a bhaineann leis an talmhaíocht.

Agus í ag lua éilimh ‘iomarcacha’ na n-oibríthe go bréagach, is cliste mar a chuireann an mhórbhuirgéseacht ceist *phraghsanna earraí* mar dthing idir na hoibríthe is na feirmeoirí agus idir na hoibríthe is mionbhuirgéseacht na gcathracha. Ní féidir leis an tuathánach, an ceardaí, an mioncheannaí ardú pá de réir ardú praghsanna a éileamh, murab ionann is an t-oibrí tionsclaíochta. Níl i gcoimhlint oifigiúil an rialtais le praghsanna arda ach dallamullóg ar an bpobal. Ach is féidir leis na feirmeoirí, na ceardaithe, na ceannaithe, mar thomhaltóirí, dul isteach i bpolaíocht shocrú na bpraghsanna gualainn ar ghualainn leis na hoibríthe. Is é freagra na dtomhaltóirí ar olagón an chaipitlí faoi chostais táirgthe, iompair is trádála: ‘Taispeáin dúinn do chuntais; éilimid rialú ar shocrú praghsanna’. Do na *coistí praghsanna* is cóir an rialú seo a chur i bhfeidhm, iad déanta de theachtaí ó na monarchana, ceardchumainn, comharchumainn, eagraíochtaí feirmeoirí, ‘fear beag’ na cathrach, mná tí, srl. Ar an gcaoi seo beidh na hoibríthe in ann a chruthú do na feirmeoirí nach pá ard is cúis le praghsanna arda i ndáiríre, ach brabach as cuimse na gcaipitlithe agus forchostais na hainrialach caipitlí.

Ba cheart an clár le haghaidh *náisiúnú na talún agus comhshealbhú na talmhaíochta* a dhéanamh amach i gcaoi go gcuirfear as an áireamh ó thús deireadh go bhféadfaí mionfheirmeoirí a dhíshealbhú ná a chomhshealbhú in aghaidh a dtola. Fanfaidh an feirmeoir i seilbh a ghabháltas talún chomh fada agus a chreideann sé féin gur féidir nó gur gá. Le clú chlár an tsóisialachais a athbhunú i súile an fheirmeora, is gá na modhanna Stailineacha comhshealbhaithe a nochtadh gan trócaire, modhanna a leagtar síos de réir leas an mhaorlathais seachas leas na bhfeirmeoirí nó na n-oibríthe.

Ar an gcaoi chéanna, ní hionann díshealbhú na ndíshealbhóirí agus coigistiú éigeantach ar shealúchas ceardaithe is siopadóirí. A mhalairt, féadfaidh rialú na n-oibríthe ar bhainc is iontaobhais – agus níos mó fós,

náisiúnú na bhfiontar seo – coinníollacha creidmheasa, ceannacháin is díolacháin i bhfad níos fabhraí a chruthú do mhionbhuirgíseacht na mbailte móra ná mar is féidir faoi cheannas neamhshrianta na monaplachtaí. In áit spleáchas ar an gcaipiteal príobháideach cuirfear spleáchas ar an stát, agus is fearr an aird a thabharfaidh sé sin ar riachtanais a chomhoibríthe beaga agus a ghníomhaithe dá láidre a choinníonn an lucht oibre féin an stát ina ngreim féin.

Cuirfidh páirt phraiticiúil na bhfeirmeoirí dúshaothraithe i rialú réimsí éagsúla den gheilleagar ar a gcumas a shocrú dóibh féin an mbeadh sé chun tairbhe dóibh dul le comhshaothrú na talún – an dáta agus an scála. Ba cheart go mbraithfeadh oibríthe tionsclaíochta go bhfuil dualgas orthu gach comhoibriú a thabhairt d’fheirmeoirí agus iad ag dul an bóthar seo: sna ceardchumann, sna coistí monarchan, agus thar gach ní, i rialtas oibríthe is feirmeoirí.

Ní féidir an chomhghuaillíocht a mholann an phrólatáireacht – ní leis na ‘meánaicmí’ i gcoitinne ach le sraitheanna dúshaothraithe na mionbhuirgíseachta sa bhaile mór agus faoin tuath, in aghaidh gach dúshaothraí, dúshaothraithe sna ‘meánaicmí’ san áireamh – a bhunú ar an éigean ach ar an tsaorthoil amháin, ar cheart a dhearbhuí i g‘conradh’ speisialta. Is é an clár idiréileamh a nglacann gach taobh leis dá thoil féin an ‘conradh’ seo.

An choimhlint in aghaidh an impiriúlachais agus na cogáíochta

Tá bagairt an chogaidh dhomhanda mar a bheadh scamall os cionn radharc an domhain ar fad, agus dá thoradh sin os cionn saol inmheánach polaitiúil na dtíortha ar leith. Cheana féin tá amharc na tubaiste ag cur critheagla thréan ar mhórsluaite an chine dhaonna.

Is réidhe ón Dara hIdirnáisiúntán aithris a dhéanamh ar an bpolaitíocht mhíniúreach a bhí aige i 1914 de bharr gurb é an tIdirnáisiúntán Cumannach atá chun tosaigh sa seobhaineachas inniu. A thúsce is ba léir leagan amach an chogaidh i gceart, rinne na Stailínigh óráidithe neamhbhalbha ar son ‘cosaint an náisiúin’, mar dhea, díobh féin, agus iad ag sárú na síochántóirí buirgíseacha is mionbhuirgíseacha i bhfad. Ní dhéanann siad eisceacht ach de na tíortha faisisteacha .i. na tíortha nach bhfuil aon pháirt acu iontu. Mar sin, is ar ghuailí an Cheathrú hIdirnáisiúntán ar fad a thiteann an choimhlint réabhlóideach in aghaidh na cogáíochta.

Tá an polasaí Boilséiveach Leinineach²³ ar an gceist seo, mar a leagadh síos é i dtéis na Rúnaíochta Idirnáisiúnta²⁴ (*Cogáíocht agus an*

Ceathrú hÍdirnáisiúntán, 1934), chomh láidir céanna inniu. Sa tréimhse seo chugainn braithfidh rath páirtí réabhlóidigh ar a pholasaí i leith ceist na cogaíochta thar gach ní. Tá dhá ghné ag baint le polasaí ceart: dearcadh neamhghéillíúil ar an impiriúlachas is a chuid cogai, agus a bheith in ann an clár a bhunú ar thaithí an phobail féin.

Baineann an bhuirgéseacht is a chuid gníomhairí úsáid as ceist na cogaíochta, thar aon cheist eile, chun dallamullóg a chur ar na daoine le caint theibí, foirmlí ginearálta, frásaí gan dealramh: ‘neodracht’, ‘comh-chosaint’, ‘armáil leis an tsíocháin a chosaint’, ‘coimhlint in aghaidh an fhaisisteachais’, agus mar sin de. Níl sna foirmlí ar fad dá leithéid seo ar deireadh ach go bhfágtar ceist na cogaíochta .i. cinniúint na ndaoine, i lámha na n-impiriúlaithe, a gcuid foirme rialtais, a gcuid taidhleoir-eachta, a gcuid ginearál, lena gcuid uisce faoi thalamh agus comhcheilgí in aghaidh na ndaoine.

Diúltaíonn an Ceathrú hÍdirnáisiúntán agus uafás air don chaint theibí ar fad dá leithéid, a bhfuil an fheidhm chéanna léi sa champa daon-lathach agus sa champa faisisteach araon: ‘onóir’, ‘fuil’, ‘cine’. Ach ní leor an t-uafás. Caithfear cuidiú leis an bpobal brí dháiríre na teibíochta bréige a dhéanamh amach, ag promhadh slata tomhais, manaí agus éileamh.

‘*Dí-armáil?*’ – Ach braitheann an cheist uile ar cé a dhí-armáilfidh agus cé a dhí-armáilfear. Is í dí-armail na buirgéseachta ag na hoibrithe an t-aon dí-armáil a fhéadfaidh an chogaíocht a chur siar nó ar ceal. Ach leis an mbuirgéseacht a dhí-armáil, ní mór do na hoibrithe iad féin a armáil.

‘*Neodracht?*’ – Ach ní neodrach ná cuid de atá an phrólatáireacht sa chogadh idir an tSeapáin is an tSín, nó cogadh idir an Ghearmáin agus APSS. ‘Cosaint na Síne agus APSS atá i gceist, mar sin?’ Ar ndóigh! Ach ní hí atá i gceist ag na himpiriúlaithe a thachtfaidh an tSín agus APSS araon.

‘*Cosaint na Tíre Dúchais?*’ – Ach cosaint a cuid brabaigh is creiche a bhíonn i gceist ag an mbuirgéseacht leis an leagan teibí seo. Seasaimid ullamh an athartha a chosaint ó chaipitlithe iasachta, má chuirimid ceangal na gcúig chaol ar ár gcuid caipitlithe féin i dtosach, á mbacadh ó thíortha dúchais eile a ionsaí; má bhíonn oibrithe is feirmeoirí ár dtíre ina bhfíormháistrí uirthi; má aistrítear maoin na tíre ó lámha mionlaigh bhig i lámha na ndaoine; má dhéantar uirlis de chuid an phobail dhúshaothraithe den arm seachas de chuid na ndúshaothraithe.

Caithfear na bunsmointe seo a léirmhíniú, á mbriseadh síos i

smaointe níos nithiúla éagsúla, ag brath ar an gcaoi a dtéann cúrsaí ar aghaidh agus meon aigne an phobail. Lena chois sin, caithfear idirdhealú glan a dhéanamh idir síochánachas an taidhleora, an ollaimh, an iriseora agus síochánachas an tsiúinéara, an oibrí talún, an bhean ghlantacháin. I gcás amháin, tá an síochánachas ina cheilt ar an impiriúlachas; sa chás eile, cuireann sé mímhúinín san impiriúlachas in iúl go haimhréidh. Nuair a bhíonn an mionfheirmeoir nó an t-oibrí ag caint ar chosaint na tíre dúchais, cosaint a thí, a theaghlaigh agus teaghlach eile dá leithéid ó ionradh, buamaí agus gás nimhe atá i gceist aige. Is ionann leis an gcaipitlí agus a iriseoir cosaint na tíre dúchais agus gabháil coilíneachtaí is margáí, an scair ‘náisiúnta’ de theacht isteach an domhain a mhéadú as creachadh. Tá an dallamullóg ina horlaí trí shíochánachas agus tírghrá na buirgéseachta. I síochánachas, agus fiú tírghrá, an phobail faoi chois tá gnéithe a léiríonn fuath don chogaíocht mhíllteach ar thaobh amháin, agus ar an taobh eile dílseacht do rudaí atá ar a leas féin, dar leo – agus caithfidimid an chaoi le breith ar na gnéithe seo a thuiscint, chomh maith leis na ceachtanna is gá a bhaint astu.

Agus an méid seo mar ionad tosaigh aige, tacaíonn an Ceathrú hIdirnáisiúntán le gach éileamh, fiú mura leor é, más féidir leis an pobal a tharraingt isteach sa pholaitíocht ghníomhach i méid áirithe, a mbeachtaíocht a mhúscailt agus a smacht ar scéiméireacht na buirgéseachta a neartú.

Ón dearcadh seo tugánn ár roinn i Meiriceá, mar shampla, tacaíocht chriticiúil don mholadh go gcuirfí fógairt cogaidh ar reifreann. Tuigtear nach féidir le haon leasú daonlathach ann féin na rialaitheoirí a chosc ó chogadh a shaighdeadh nuair is áil leo é. Caithfear rabhadh macánta a thabhairt faoi seo. Ach ainneoin seachmall an phobail i dtaobh an reifrinn atáthar a mholadh, léiríonn a dtacaíocht leis an mhímhuinín atá ag oibríthe agus feirmeoirí as an rialtas buirgéseach agus an Chomhdháil. Gan seachmaill a chothú na a spáráil, caithfear tacú chomh láidir agus is féidir le mímhúinín fhorásach an phobail dhúshaothraithe as lucht a ndúshaothraithe. Dá fhorleithne a éiríonn an ghluaiseacht ar son an reifrinn is amhlaidh is tuisce a imeoidh na náisiúnaithe buirgéseacha uaithe, is iomláine an t-amhras a chaithfear ar fhealltóirí an Idirnáisiúntáin Chumannaigh, is géire a éireoidh an mhímhuinín as na himpiriúlaithe.

Ón dearcadh seo, caithfear an t-éileamh seo a chur chun cinn: cearta vótála d’fhir is mná araon ó aois a 18 ar aghaidh. Ba chóir go mbeadh an

ceart vótála inniu acu siúd a ghairmfear chun bás a fháil ar son na tíre dúchais amárach. Ní foláir go dtosóidh an choimhlint in aghaidh an chogaidh le *slógadh réabhlóideach an aosa óig* i dtosach báire.

Caithfear solas a chaitheamh ar fhadhb na cogáochta ó gach taobh, go mór mór ón taobh óna mbuailfidh sí leis an bpobal ag nóiméad áirithe.

Is fiontar ollmhór tráchtála í an chogáocht, go háirithe do thionscail na cogáochta. Is tírghráthóirí den chéad scoth na '60 Teaghlach', mar sin, agus príomhshaihgdeoirí na cogáochta. Is é *rialú na n-oibrithe ar thionscail cogaidh* an chéad chéim sa choimhlint in aghaidh 'déantúsóirí' na cogáochta.

Mar fhreagra ar mhana na leasaitheoirí, *cáin ar an mbrabach cogaidh*, cuirimid chun tosaigh na manaí *coigistiú an bhrabach cogaidh* agus *díshealbhú na ngáinneálaithe i dtionscail cogaidh*. Áiteanna a bhfuil tionscail an chogaidh 'náisiúnaithe', mar atá sa Fhrainc, tá a bhrí iomlán ag mana *rialú na n-oibrithe* fós. Tá a laghad céanna muiníne ag an bprólataireacht as rialtas na buirgéiseachta is atá aici as caipitlí aonair.

Gan duine ar bith ná pingin ar bith don rialtas buirgéiseach!

Ní clár armála, ach clár oibreacha poiblí fóinteacha!

Neamhspleáchas iomlán eagraíochtaí na n-oibrithe ar smacht an airm is na bpóilíní!

Caithfidimid socrú chinniúint na ndaoine a shracadh go deo as lámha bhaicle impiriúlach na sainte gan trócaire atá ag cealgaireacht ar chúl na ndaoine.

Dá réir seo, éilimid:

An taidhleoireacht rúnda a chur ar ceal ar fad; gach conradh agus comhaontú a bheith ar fáil do na hoibrithe is na feirmeoirí ar fad.

Oiliúint mhíleata agus armáil na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí faoi rialú díreach coistí oibrithe is feirmeoirí.

Scoileanna míleata a chur ar bun le ceannasaithe i measc an lucht oibre, tofa ag eagraíochtaí na n-oibrithe, a oiliúint.

Miliste pobail, ceangailte go dlúth le monarchana, mianaigh, feirmeacha, srl., a chur in áit an airm sheasta.

Leanúint agus géarú pholaitíocht creiche na buirgéiseachta atá sa chogáocht impiriúlach. Leanúint agus géarú a coimhlinte aicmí atá i gcoimhlint na prólataireachta in aghaidh na cogáochta. Athraíonn teacht an chogaidh staid agus, i méid áirithe, modhanna na coimhlinte idir na haicmí, ach ní athraíonn sé an cuspóir ná an bunchúrsa.

Is í an bhuirgíseacht impiriúlach atá i gceannas an domhain. Cogadh impiriúlach go bunúsach a bheidh sa chogadh seo chugainn, mar sin. Dá thoradh sin, coimhlint in aghaidh an impiriúlachais agus a chogaidh is bunúsaí a bheidh i bpolaitíocht na prólataíreachta idirnáisiúnta. Sa choimhlint seo is é an bunphrionsabal: ‘i *do thír féin* atá an príomhnamhaid’, nó ‘is é cloí *do rialtais* (impiriúlaigh) *féin* rogha an dá dhíogha’.

Ach ní tír impiriúil gach tír ar domhan. A mhalairt, is íobartaigh de chuid an impiriúlachais a bhformhór. Is cinnte go ndéanfaidh cuid de na tíortha coilíneacha nó leathchoilíneacha iarracht deis an chogaidh a thapú le cuing na daoirse a chur díobh. Ní cogadh impiriúlach a bheidh ina gcogadhsan ach cogadh saoirse. Beidh sé de dhualgas ar an bprólataíreacht idirnáisiúnta cúnaimh le tíortha faoi chois ina gcogadh ina n-aghaidh siúd a chuireann faoi chois iad. Tá an dualgas céanna ann maidir le cúnaimh d’APSS, nó cibé rialtas eile de chuid na n-oibrithe a d’fhéadfadh teacht chun cinn roimh an gcogadh nó lena linn. Is é cloí *gach* rialtas impiriúlach sa choimhlint le stát na n-oibrithe nó le tír choilíneach rogha an dá dhíogha.

Ní féidir le hoibrithe i dtíortha impiriúlacha cuidiú le tír fhrith-impiriúlach trína rialtas féin, áfach, is cuma cén caidreamh taidhleoir-eachta agus míleata a bhíonn idir an dá thír ag am áirithe. Má tharlaíonn don dá thír a bheith i gcomhghuaillíocht atá sealadach, agus míshocair ó nádúr, bíonn prólataíreacht na tíre impiriúlaí i gcoinne a rialtais féin mar aicme i gcónaí, agus tacaíonn sí leis an g‘comhghuaillí’ neamh-impiriúlach ar a bealaí *féin* .i. ar bhealaí choimhlint idirnáisiúnta na n-aicmí (gan a bheith ag gríosú in aghaidh a comhghuaillithe fealltacha amháin ach ar son stát na n-oibrithe is na tíre coilíní; baghcat is stailceanna i gcás amháin; ag diúltú do bhaghcat is stailceanna i gcás eile, srl.).

Agus í ag tacú le tír choilíneach nó le APSS i gcogadh, ní théann an phrólataíreacht i ndlúthpháirt ar bith le rialtas buirgíseach na tíre coilíní nó le maorlathas Teirmeadórach²⁵ APSS. A mhalairt, caomhnaíonn sí lán-neamhspleáchas polaitiúil orthu araon. Agus í ag cúnaimh le cogadh cóir forásach, gnóthaíonn an phrólataíreacht réabhlóideach bá na n-oibrithe sna coilíneachtaí agus in APSS, ag neartú údarás is tionchar an Cheathrú hIdirnáisiúntán ansin, agus ag cur lena chumas cuidiú le treascairt an rialtais buirgéisigh sa tír choilíneach, le treascairt an mhaorlathais fhrithghníomhaigh in APSS.

I dtús an chogaidh ní féidir nach mbraithfidh ranna an Cheathrú

na tuathánaigh ach taca leis an gcaipiteal, mar a tharla leis na Meinséivigh²⁸ agus na Réabhlóidithe Sóisialta²⁹ i 1917, le Páirtí Cumannach na Síne i 1925-27,³⁰ agus anois le ‘Fronta an Phobail’ sa Spáinn, sa Fhrainc³¹ agus i dtíortha eile.

Idir Aibreán agus Meán Fómhair 1917, d’éiligh na Boilséivigh go scarfadh na Réabhlóidithe Sóisialta agus na Meinséivigh leis an mbuirgéseacht liobrálach³² agus an chumhacht a ghlacadh ina lámha féin. Faoina réir seo gheall an Páirtí Boilséiveach a chúnaimh réabhlóid-each in aghaidh na buirgéseachta do na Meinséivigh is na Réabhlóidithe Sóisialta, mar ionadaithe mionbhuirgéseacha na n-oibrithe is na dtuathánach; ag diúltú glan, áfach, dul isteach i rialtas na Meinséiveach is na Réabhlóidithe Sóisialta ná freagracht pholaitiúil a ghlacadh as. Dá scaradh na Meinséivigh is na Réabhlóidithe Sóisialta leis na Daonlathaithe Bunreachtúla (liobrálaithe)³³ agus leis an impiriúlachas iasachta, ní fhéadadh an ‘rialtas oibrithe is tuathánach’ a chuiridís ar bun gan bunú dheachtóireacht na prólataíreachta a dheifriú is a éascú. Ach ba dá bharr sin go díreach a chuir ceannasaíocht an daonlathais mhionbhuirgéisigh in aghaidh rialtas dá chuid féin a bhunú, ar a seacht ndícheall. Léirigh taithí na Rúise, agus dearbhaíonn taithí na Spáinne is na Fraince arís eile é, nach bhfuil páirtithe an daonlathais mhionbhuirgéisigh (Réabhlóidithe Sóisialta, Daonlathaithe Sóisialta, Stailinigh, Ainrialaithe) in ann rialtas oibrithe is tuathánach – is é sin, rialtas atá neamhspleách ar an mbuirgéseacht – a chur ar bun, go fiú agus cúinsí an-fhabhracha ann.

Mar sin féin, bhí brí ollmhór oiliúna don phobal ag éileamh na mBoilséiveach ar na Meinséivigh is na Réabhlóidithe Sóisialta: ‘Scarraigí leis an mbuirgéseacht, glacaigí an chumhacht in bhur lámha féin!’ Rinne drogall stuacánta na Meinséiveach is na Réabhlóidithe Sóisialta an chumhacht a ghabháil, a nochtadh chomh drámata sin i Laethanta an Iúil,³⁴ iad a dhaoradh go cinnte i dtuairim an phobail agus bua na mBoilséiveach a ullmhú.

Is é croíchúram an Cheathrú hIdirnáisiúntán an phrólataíreachta a shaoradh ón tseancheannaireacht, a bhfuil díréir ghlan idir a coimeádachas agus brúchtanna tubaisteacha an chaipitleachais i léig, arb í an príomhbhac ar dhul chun cinn na staire í. Is é an rud is mó a chuireann an Ceathrú hIdirnáisiúntán i leith eagraíochtaí traidisiúnta na prólataíreachta nach mian leo iad féin a shracadh ó chorp leathmharbh polaitiúil na buirgéseachta. Faoi na cúinsí seo tá an t-éileamh rianúil ar an tseancheannaireacht: ‘Scarraigí leis an mbuirgéseacht, glacaigí an

hIdirnáisiúntán go bhfuil siad scoite: tagann gach cogadh aniar aduaidh ar phobal an náisiúin, á mbrú ar thaobh ghléasra an rialtais. Beidh ar na hidirnáisiúnaithe snámh in aghaidh easa. Ach is garr go mbainfidh scrios agus ainne an chogaidh nua, a scoithfidh uafáis fhuilteacha 1914-18 go héasca faoi cheann cúpla mí, an mheisce díobh. Méadóidh míshuaimhneas agus ceannairc an phobail i mbarr na bhfáscaí. Gheobhfar ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán ar bharr na tuile réabhlóidí. Déanfar beocheist dhóite de chlár na n-éileamh sealadach. Seasfaidh fadhb ghabháil na cumhachta ag an bprólatáireacht amach romhainn ina steillbheatha.

Sula dtraochann sé an cine daonna, á bhá i bhfuil, truaillíonn an caipitleachas atmaisféar an domhain le gal nimhe an fhuatha náisiúnta is chiníoch. Tá an *frith-Ghiúdachas* ar na cora is urchóidí d'arraingeacha báis an chaipitleachais inniu.

Ba cheart go mbeadh nochtadh gan trócaire ar fhréamhacha na claon-tuairimíochta ciníoch, agus ar gach saghas is cineál uabhair náisiúnta is seobhaineachais, mar chuid d'obair laethúil gach roinn den Cheathrú hIdirnáisiúntán, mar an gcuid is tábhachtaí den choimhlint i aghaidh an impiriúlachais agus na cogaíochta. Is é ár mbunmhana i gcónaí é: A Oibrithe an Domhain, Cuirigí le Chéile!

Rialtas na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí

Chonacthas an fhoirmle seo, 'rialtas na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí', den chéad uair i ngríosú na mBoilséiveach i 1917, agus glacadh go cinnte leis tar éis Réabhlóid Dheireadh Fómhair. Ní raibh ann i ndeireadh báire ach leagan ar mhaithe leis an bpobal de dheachtóireacht na prólatáireachta a bhí ann cheana. Is é príomhbhrí an leagain seo gur chuir sé béim ar *chomghuaillíocht idir an prólatáireacht agus na tuathánaigh* mar bhunús leis an gcumhacht Shóivéadach.

Nuair a rinne *Idirnáisiúntán Cumannach* na leamh-aithriseoirí²⁶ foirmle 'dheachtóireacht dhaonlathach na prólatáireacht is na dtuathánach' a athbheochan, foirmle a bhí curtha ag an stair, thug sé brí eile ar fad d'fhoirmle 'rialtas na n-oibrithe is na dtuathánach', brí dhaonlathach amháin .i. brí bhuirgéseach,²⁷ á cur *in aghaidh* deachtóireacht na prólatáireachta. Dhiúltaigh na Boilséivigh Leinineacha glan do mhana 'rialtas na n-oibrithe is na dtuathánach' ina leagan daonlathach buirgéseach. Dhearbhaigh siad ansin é, agus dearbhaíonn siad anois: nuair a dhiúltaíonn páirtí na prólatáireachta dul thar theorainneacha daonlathacha buirgéseacha, ní bhíonn fágtha dá chomghuaillíocht leis

chumhacht!’ ina arm ríthábhachtach chun fealltacht pháirtithe is eagraíochtaí an Dara hIdirnáisiúntán, an Tríú hIdirnáisiúntán, agus Idirnáisiúntán Amstardam³⁵ a nochtadh. Glacaimid le mana ‘rialtas na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí’, mar sin, de réir an bhrí a bhí léi i 1917 ag na Boilséivigh .i. mar mhana frithbhuirgéseach frithchaipitleach, ach ní ghlacaimid ar chor ar bith léi de réir an bhrí ‘dhaonlathach’ a thug na leamh-aithriseoirí di ina dhiaidh sin, á hathrú ó dhroichead na réabhlóide sóisialaí go dtí an phríomhbhacainn roimpi.

Éilimid ar gach páirtí agus eagraíocht a bhunaíonn é féin ar na hoibrithe is na tuathánaigh agus a labhraíonn ina n-ainm go scarfaidís leis an mbuirgéseacht i gcúrsaí polaitíochta agus go dtosódís ar bhóthar na coimhlinte ar son rialtas na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí. Ar an mbóthar seo geallaimid lántacaíocht in aghaidh an fhrithghnímh chaipitligh dóibh. San am céanna, forbraímid gríosú gan sos i dtaca leis na hidiréilimh ba cheart a bheith mar chlár ag ‘rialtas na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí’, dar linn.

An féidir le heagraíochtaí traidisiúnta na n-oibrithe a leithéid de rialtas a chur ar bun? Mar atá ráite cheana, léiríonn taithí na staire nach móide é ar chor ar bith, gan dul thairis sin. Ní féidir a chur as an áireamh ar fad roimh ré, áfach, an seans teoriciúil go bhféadfadh na páirtithe mionbhuirgéseacha, na Stailinigh san áireamh, dul níos faide ná is mian leo ar an mbóthar go dtí scaradh leis an mbuirgéseacht, faoi anáil cúnsí ri-eisceachtúla (cogadh, cloí, cliseadh airgeadais, brú réabhlóideach an phobail, srl.). Is scéal cinnte an méid seo, ar chuma ar bith: fiú má thagann an mhalairt leagain seo fíor in áit éigin ag am éigin agus a bhunaítear ‘rialtas na n-oibrithe is na bhfeirmeoirí’ ar an gcaoi seo i ndáiríre, ní bheadh ann ach eachtra ghearr ar an mbóthar go dtí fíordheachtóireacht na prólataíreachta.

Ní gá dul i muinín buillí faoi thuairim, áfach. Bíonn brí iontach oiliúna ag an ngríosú i dtaca le mana rialtas oibrithe is feirmeoirí i gcónaí, faoi gach cúinse. Agus ní de thaisme é. Leanann an mana ginearálta seo go díreach ar feadh líne forbartha polaitiúla na ré seo (cliseadh agus meath na seanpháirtithe buirgéseacha, turnamh an daonlathais, fás an fhaisisteachais, fuadar géaraíthe na n-oibrithe i dtreo polaitíochta is gníomhaí láidre). Ba cheart go mbeadh an chríoch cheannann chéanna ar gach idiréileamh, mar sin: caithfidh na hoibrithe scaradh le páirtithe traidisiúnta uile na buirgéseachta d’fhonn a gcumhacht féin a chur ar bun, i bpáirt leis na feirmeoirí.

Ní féidir a thuar roimh ré cé na céimeanna ar leith a bhainfidh le

slógadh réabhlóideach an phobail. Ba cheart do ranna an Cheathrú hÍdirnáisiúntán iad féin a shuíomh go criticeach ag gach céim nua agus manaí a chur chun cinn a chuideoidh le trúthán na n-oibrithe le polaitíocht neamhspleách, a dhoimhneoidh coimhlint aicmeach na polaitíochta seo, a scríosfaidh seachmaill leasaitheacha is shíochántacha, a neartóidh baint an urgharda leis an bpobal, agus a ullmhóidh gabháil réabhlóideach na cumhachta.

Sóivéidí

Is gnéithe den déchumhacht taobh istigh den mhonarcha iad *coistí monarchan*, mar atá ráite cheana. Mar sin, ní féidir leo a bheith ann ach faoi bhrú méadaithe ón bpobal. Is amhlaidh freisin d'ollghrúpaí speisialta le haghaidh na coimhlinte *in aghaidh na cogáíochta*, do na *coistí praghsanna*, agus do gach ionad nua eile de chuid na gluaiseachta, a bhfuil a dteacht mar fhianaise ar an gcaoi a bhfuil coimhlint na n-aicmí tar éis dul thar theorainneacha eagraíochtaí traidisiúnta na prólataireachta.

Is garr, áfach, go mbraithfidh na heagrais is na hionaid nua seo a n-easpa dlúthaithe, nach leor iad. Ní féidir ceann ar bith de na hidir-éilimh a chomhlíonadh go hiomlán agus an réimeas buirgíseach á chaomhnú. San am céanna, méadóidh doimhniú na géarchéime sóisialta, ní amháin fulaingt an phobail ach a mífhoighne, a seasmhacht, a mbrú freisin. Tógfaidh sraitheanna úra den phobal faoi chois a gceann i gcónaí, ag teacht chun tosaigh lena gcuid éileamh. Tosóidh na milliún 'miondaoine', nárbh fhiú leis na ceannairí leasaitheacha cuimhneamh orthu, ag bualadh go tuineanta ar dhoirse eagraíochtaí na n-oibrithe. Tiocfaidh na daoine dífhostaithe isteach sa ghluaiseacht. Na hoibrithe talún, mná tí, sraitheanna prólataírithe an aos inleachta – tosóidh siad seo go léir ag lorg aontais agus ceannaireachta.

Cén chaoi a réiteofar éilimh éagsúla agus cruthanna éagsúla coimhlinte, fiú taobh istigh d'aon chathair amháin? Tá an cheist seo freagartha ag an stair cheana: le *sóivéidí*.³⁶ Tabharfaidh siad seo ionadaithe na ngrúpaí troda go léir le chéile. Níl aon chineál eagraíochta eile molta ag aon duine lena aghaidh seo; go deimhin, ba dheacair ceann ab fhearr a cheapadh. Ní bhíonn sóivéidí teoranta do chlár páirtí roimh ré. Osclaíonn siad a ndoirse don phobal faoi chois ar fad. Tagann ionadaí gach sraith isteach trí na doirse seo, á dtarraingt isteach i sruth ginearálta na coimhlinte. Athnuaitear an eagraíocht seo, ag leathnú in éineacht leis an ngluaiseacht, arís is arís eile ina broinn. Féadfaidh

sruthanna polaitiúla uile na prólataireachta cur ar son ceannaireacht na sóivéidí ar bhonn an daonlathais is leithne. Is é mana na *sóivéidí* barr chlár na n-idiréileamh, mar sin.

Ní fhéadfaidh sóivéidí teacht chun cinn ach nuair a thosaíonn gluaiseacht an phobail ar chéim réabhlóideach oscailte. Ó thús a dteachta bíonn na sóivéidí, ag feidhmiú mar mhaighdeog a n-aontaítear na milliúin den lucht oibre timpeall uirthi ina gcoimhlint in aghaidh na ndúshaothraithe, in iomaíocht agus i bhfreasúra leis na húdaráis áitiúla agus ansin an rialtas láir. Má chuireann an coiste monarchan dé-chumhacht ar bun sa mhonarcha, cuireann na sóivéidí tús le tréimhse dé-chumhachta sa tír.

Is í an déchumhacht, faoi seach, buaic na hidirthréimhse. Seasann dhá réimeas bhithnaimhdeacha, buirgéseach agus prólataireach, in aghaidh a chéile. Ní féidir nach n-éireoidh eatarthu. Braitheann cinniúint na sochaí ar an toradh. Má bhuaitear ar an réabhlóid, leanfaidh deachtóireacht fhaisisteach na buirgéseachta. Má bhuanann sí, tiocfaidh cumhacht na sóivéidí chun cinn, is é sin, deachtóireacht na prólataireachta agus atógáil shóisialach na sochaí.

Tíortha ar gcúl agus an clár idiréileamh

Is tíortha ar gcúl ó bhonn iad tíortha coilíneacha agus leathchoilíneacha. Ach tá tíortha ar gcúl ina gcuid de dhomhan atá faoi smacht an impiriúlachais. Bíonn a bhforbairt *comhcheangailte*, mar sin: comhcheanglaítear na cruthanna eacnamaíochta is seanchaite leis an rud is nua dá bhfuil ó thaobh teicníc is cultúr an chaipitleachais. Ar an gcaoi chéanna a chuirtear in iúl tnútháin pholaitiúla phrólataireacht na dtíortha ar gcúl: comhcheanglaítear an choimhlint ar son na rudaí is bunúsaí, mar neamhspleáchas náisiúnta agus daonlathas buirgéseach, leis an gcoimhlint shóisialach in aghaidh an impiriúlachais dhomhanda. Ní scartar ó chéile manaí daonlathacha, idiréilimh agus fadhbanna na réabhlóide sóisialaí ina réanna stairiúla ar leith sa choimhlint seo: leanann siad ar a chéile go díreach. Is ar éigean a thosaigh prólataireacht na Síne ag eagrú ceardchumann nuair ab éigean di tabhairt faoi shóivéidí. Dá réir seo, tá feidhm iomlán leis an gclár seo i dtíortha coilíneacha is leathchoilíneacha, nó ar a laghad iontu sin a bhfuil an phrólataireacht in inmhe dul i mbun polaitíochta neamhspleáiche.

Is é croíchúram na dtíortha coilíneacha is leathchoilíneacha *réabhlóid na talún* .i. iarsmaí feodacha a chur ar ceal, agus an *neamhspleáchas*

náisiúnta .i. an chuing impiriúil a threascairt. Tá an dá chúram fite fuaithe ina chéile.

Ní féidir diúltú glan don chlár daonlathach; ní foláir nó go sáróidh an pobal é sa choimhlint. Tá a bhrí iomlán i gcónaí le mana an Chomhthionóil Náisiúnta (nó an Comhthionól Bunreachta)³⁷ i dtíortha mar an tSín nó an India. Caithfear an mana seo a dhlúthcheangal le fadhb na saoirse náisiúnta agus leasú ar cheist na talún. Mar chéad chéim, caithfear na hoibrithe a armáil leis an gclár daonlathach seo. Iadsan amháin a bheidh in ann na feirmeoirí a ghairm agus a aontú. Ar bhonn an chláir dhaonlathaigh réabhlóidigh, is gá na hoibrithe a chur in aghaidh na buirgéseachta ‘náisiúnta’. Ansin, ag céim áirithe i slógadh an phobail faoi mhanaí an daonlathais réabhlóidigh, is féidir agus is cóir go dtiocfadh sóivéidí chun cinn. Is iad leibhéal polaitiúil na prólataireachta, an nasc idir iad is na tuathánaigh, agus nádúr pholasaithe an pháirtí phrólatairigh a chinnefidh an ról stairiúil a bheidh acu i ngach tréimhse ar leith, go háirithe a mbaint leis an gComhthionól Náisiúnta. Luath nó mall, ba cheart do na sóivéidí an daonlathas buirgéseach a threascairt. Iadsan amháin a fhéadfaidh an réabhlóid dhaonlathach a thabhairt chun críche agus, ar an gcaoi chéanna, tús a chur le ré na réabhlóide sóisialaí.

Is iad saintréithe agus coinníollacha ar leith gach tír ar gcúl – agus an méid atá sí ar gcúl, cuid mhaith – a chinnefidh an bhéim a bheidh ar na héilimh dhaonlathacha is idiréilimh éagsúla, an bhaint a bheidh acu le chéile, agus an t-ord a gcuirfear i láthair iad. Mar sin féin, is féidir claonadh ginearálta na forbartha réabhlóidí i ngach tír ar gcúl a dhéanamh amach de réir foirmle na *réabhlóide buaine*,³⁸ de réir an bhri a thug trí réabhlóid sa Rúis di (1905,³⁹ Feabhra 1917,⁴⁰ Deireadh Fómhair 1917⁴¹).

Tá eiseamláir chlasaiceach tugtha ag an Idirnáisiúntán Cumannach do na tíortha ar gcúl den chaoi ar féidir réabhlóid chumasach a bhfuil gealladh fúithi a mhilleadh. Le linn borradh corrach an phobail sa tSín i 1925-27, theip ar an Idirnáisiúntán Cumannach mana an Chomhthionóil Náisiúnta a chur chun cinn, agus san am céanna choisc sé sóivéidí a chur ar bun. (Bhí an páirtí buirgéseach, an Kuomintang,⁴² le dul in ionad an Chomhthionóil Náisiúnta agus na sóivéidí araon, de réir plean Stailin.) Tar éis don Kuomintang an pobal a chloí, d’eagraigh an Idirnáisiúntán Cumannach sóivéid mhagaidh in Guangdong. Tar éis teip dhosheachanta éirí amach Guangdong, thug an Idirnáisiúntán Cumannach bóthar na treallchogaíochta is na sóivéidí tuaithe air féin,

agus an phrólátáireacht thionsclaíoch ina suan codlata. Agus ceann caoch bainte amach acu mar seo, thapaigh an tIdirnáisiúntán deis Chogadh na Síne is na Seapáine⁴³ chun ‘an tSín Shóivéadach’ a chur ar ceal le scríob phinn, agus ‘Arm Dearg’ na dtuathánach is an Páirtí ‘Cumannach’, mar dhe, araon a chur faoi réir an Kuomintang chéanna .i. faoi réir na buirgíseachta.

Agus feall déanta aige ar an réabhlóid idirnáisiúnta phrólátáireach ar mhaithe le cairdeas leis na máistrí daonlathacha daor, ní fhéadfadh an tIdirnáisiúntán Cumannach gan feall a dhéanamh ar chomhlint saoirse na bpobal coilíneach san am céanna, agus go deimhin, ar bhealach níos ciniciúla ná an Dara hIdirnáisiúntán roimhe. Tá sé ar cheann de chúraimí pholaitíocht Fhrona an Phobail agus ‘chosaint an náisiúin’ bia gunnaí don impiriúlachas ‘daonlathach’ a dhéanamh de na céadta milliún de mhuintir na gcoilíneachtaí. Tá an bhratach ar a ngreantar an choimhlint ar son saoirse na bpobal coilíneach is leathchoilíneach .i. leath den chine daonna ar a laghad, tar éis dul isteach go cinnte i lámha an Cheathrú hIdirnáisiúntán.

An clár idiréileamh i dtíortha faisisteacha

Is fada uainn anois an t-am a d’fhógair lucht straitéise an Idirnáisiúntáin Chumannaigh nach raibh i mbua Hitler⁴⁴ ach céim ar aghaidh i dtreo bua Thälmann.⁴⁵ Tá Thälmann faoi ghlas ag Hitler le breis is cúig bliana anois. Tá an Iodáil cuibhrithe ag an bhfaisisteachas ag Mussolini⁴⁶ le breis is sé bliana déag. I rith an ama, ní raibh páirtithe an Dara is an Tríú hIdirnáisiúntán in ann, ní amháin ollghluaiseacht a chur ar bun ach fiú eagraíocht cheart mhídhleathach a mbeadh cosúlacht éigin aici le páirtithe réabhlóideacha na Rúise in aimsir an tSárachais.⁴⁷

Níl fáth ar bith go míneofaí na teipeanna seo de réir cumhacht idé-eolaíocht an fhaisisteachais. (I ndáiríre, níor chuir Mussolini aon sórt idé-eolaíochta chun cinn.) Ní bhfuair ‘idé-eolaíocht’ Hitler greim ceart ar na hoibrithe riamh. Na sraitheanna úd den phobal a raibh meisce an fhaisisteachais orthu tráth .i. na meánaicmí den chuid is mó, bhí dóthain ama acu le breith ar a gciall. Ní hé neart na dteoiricí leathmhearbhlacla leathbhréagacha i dtaobh ‘cine’ agus ‘fola’ a mhíníonn gur i measc lucht na n-eaglaisí, idir Phrotastúnach is Chaitliceach, atá freasúra le brath ar éigean, ach titim uafásach idé-eolaíochtaí an daonlathais, an Daonlathas Sóisialta agus an tIdirnáisiúntán Cumannach.

Tar éis an tsléachta a rinneadh ar Chomún Pháras,⁴⁸ bhí an dú-fhrithghníomh i réim ar feadh ocht mbliana, beagnach. Tar éis cloí

réabhlóid 1905 sa Rúis, d’fhan an lucht oibre i dtoirchim beagnach chomh fada céanna. Ach sa dá chás ní raibh ann ach cloí fisiceach, ag brath ar chóimheá na bhfórsaí. Agus sa Rúis, prólataíreacht úrnua, nach mór, a bhí i gceist. Ní raibh an tríú bliain féin slánaithe ag an bhfaicsean Boilséiveach an tráth sin. Is scéal eile ar fad é sa Ghearmáin, áit ar bhain an cheannaireacht le páirtithe cumasacha, ceann acu seachtó bliain ar an bhfód, an ceann eile beagnach cúig bliana déag. Bhí an dá pháirtí seo, agus na milliúin vótálaithe ar a gcúl, ina staic mhorálta roimh an gcath agus ghéill siad gan chath. Níl cuntas sa stair ar a mhacsamhail de thubaiste. Ní hé an namhaid a scrios prólataíreacht na Gearmáine i gcath. Meatacht, uirisle agus fealltóireacht a cuid páirtithe féin a bhac í. Is beag an t-ionadh, mar sin, go bhfuil a súil curtha de gach ba nós leis a chreidiúint le beagnach trí ghlúin anuas. Neartaigh bua Hitler Mussolini faoi seach.

Níl i dteip fhada obair na réabhlóide san Iodáil, sa Ghearmáin, agus anois sa Spáinn, ach luach saothair pholaitíocht choiriúil an Daonlathais Shóisialta agus an Idirnáisiúntáin Chumannaigh. Ní hé bá an phobail amháin is gá chun obair neamhdhlíthiúil a dhéanamh, ach díograis chomhfhiosach na sraitheanna is faide chun tosaigh de. Ach an féidir a bheith ag súil le díograis ó eagraíochtaí atá briste ó thaoibh na staire de? Tá domheanmna go smíor na genámh sa chuid is mó díobh siúd a tháinig chun cinn mar cheannairí ar deoraíocht, gníomhairí de chuid na Creimile agus an GPU, nó iar-airí Daonlathacha Sóisialta agus súil in airde acu go gcuirfidh na hoibrithe iad ar ais i mbun na bpost a chaill siad de mhíorúilt éigin. An féidir a shamhlú ar feadh nóiméid féin go ndéanfadh na daoine uaisle seo páirt cheannairí na réabhlóide ‘frith-fhaisistí’ amach anseo?

Agus ní fhéadfadh cúrsaí idirnáisiúnta – bascadh oibrithe na hOstaire,⁴⁹ cloí réabhlóid na Spáinne, meath an stáit Shóivéadaigh – cúnamh le corraíl réabhlóideach san Iodáil is sa Ghearmáin. Tharla go mbraitheann oibrithe na Gearmáine is na hIodáile ar an raidió, cuid mhaith, i gcomhair faisnéise polaitiúla, is féidir a rá go cinnte go bhfuil raidió Mhoscó, ag meascadh bréag Teirmeadórach le seafóid agus sotal, ar an ngné is tábhachtaí i ndomheanmú na n-oibrithe sna stáit oll-smachtacha. Ar an gcaoi seo agus eile, ní fheidhmíonn Stailín ach mar fhear cunta Göbbels.⁵⁰

San am céanna tá na teannais aicmeacha a thug bua an fhaisisteachais ag obair leo faoi réim an fhaisisteachais freisin, ag baint an bhoinn de in aghaidh an lae. Is mó ná riamh míshásamh an phobail. Ainneoin na

n-ainneoin, leanann na céadta mílte oibrithe féiniobartacha le bunobair réabhlóideach. Tá glúin nua, gan taithí dhíreach ar bhriseadh na sean-traidisiún is an tseandóchais, tagtha chun tosaigh. Leanann ullmhú beag bídeach na réabhlóide prólatáirí leis gan stad faoi leac thuama throm an ollsmachtachais. Ach chun go bhféadfaidh an fuinneamh ceilte bladhmadh ina cheannairc oscailte, caithfidh urgharda na prólatáireachta teacht ar dhearcaí nua, clár nua agus bratach gan smál.

Seo an áit a bhfuil an bac is mó. Tá sé fíordheacair ag oibrithe i dtíortha faisisteacha clár nua a roghnú. Fíoraítear clár le taithí. Agus is é taithí ollghluaiseachtaí go díreach atá in easnamh i dtíortha na daoirse ollsmachtaí. Is dócha go mbeidh gá le fíorbhua prólatáireach i gceann de na tíortha ‘daonlathacha’ le spreagadh a thabhairt don ghluaiseacht réabhlóideach sna críocha faisisteacha. D’fhéadfadh toradh den sórt céanna a bheith ar chliseadh airgeadais nó míleata. Faoi láthair, ní mór obair ullmhúcháin a dhéanamh nach mbeidh mórthoradh air go ceann i bhfad, bolscaireacht den chuid is mó. Rud amháin is féidir a rá go dearfa faoi láthair: nuair a bhrisfidh sí tríd, scuabfaidh an tonn réabhlóideach i dtíortha faisisteacha léi go mór ar an bpointe, agus cibé mar a thitfidh cúrsaí amach, ní stopfaidh sé le turgnamh mar chorpán Weimar⁵¹ a ath-bheochan nó a leithéid.

Is ón bpointe seo ar aghaidh a osclaíonn bearna dho-iata idir an Ceathrú hIdirnáisiúntán agus na seanpháirtithe a mhaireann i ndiaidh dóibh cliseadh. Is é ‘Fronta an Phobail’ ar deoraíocht an leagan is docharaí fealltaí is féidir de Fhrontaí an Phobail. Is éard is brí dó go bunúsach, an tnúthán seasc le dul i gcomhpháirt le buirgíseacht liobrálach nach ann di. Dá n-éiríodh leis, ní dhéanadh sé ach sraith díomuanna nua ar nós na Spáinne a ullmhú don phrólatáireacht. Tá nochtadh gan trócaire ar theoiric is gníomh ‘Fhronta an Phobail’ ar an gcéad choinníoll le coimhlint réabhlóideach in aghaidh an fhaisisteachais, mar sin.

Ar ndóigh, ní hionann seo agus a rá go ndiúltaíonn an Ceathrú hIdirnáisiúntán do mhanáí daonlathacha mar mhodh leis an bpobal a shlógadh in aghaidh an fhaisisteachais. A mhalairt, féadfaidh manaí mar seo páirt thromchúiseach a dhéanamh in amanna. Ach níl i bhfoirmilí an daonlathais againn (saoirse nuachtán, ceart ceardchumannachais, srl.) ach manaí teagmhasacha na huairé i ngluaiseacht neamhspleách na prólatáireachta, seachas croch dhaonlathach a cheanglaíonn gníomhairí na buirgíseachta ar mhúineál na prólatáireachta (an Spáinn!). A thúsce is a éiríonn an ghluaiseacht ina hollghluaiseacht, beidh na manaí

daonlathacha fite fuaite leis na hidirmhanaí; is é is dóichí go dtiocfaidh coistí monarchan ar an láthair sula ritheann lucht an tseanghnáthaimh óna gcuid seansailéireachtaí le ceardchumainn a eagrú; tiocfaidh sóivéidí le chéile i Weimar. Is amhlaidh don Iodáil agus an chuid eile de na tíortha ollsmachtacha is leathollsmachtacha.

Tharraing an faisisteachas na tíortha seo isteach i mbarbarthacht pholaitiúil. Ach níor athraigh sé a struchtúr sóisialta. Ní uirlis i lámha úinéirí feodacha talún é an faisisteachas, ach i lámha an chaipiteal airgeadais. Ba cheart clár réabhlóideach a bhunú ar dhialachtaic choimhlint na n-aicmí, nach bhfuil aon dul aisti i dtíortha faisisteacha ach oiread, seachas ar aigne na gclisiúnach scanraithe. Diúltaíonn an Ceathrú hIdirnáisiúntán agus déistin air do chleasanna an chur i gcéill polaitiúil a thug ar na Stailinigh, athlaochra an ‘Tríú Tréimhse’,⁵² aghaidheanna fidil éagsúla a chur orthu faoi seach – Caitlicigh, Protastúnaigh, Giúdaigh, Náisiúnaithe Gearmánacha, liobrálaithe – lena n-éadan gránna féin a cheilt. Faoina bhratach féin a thagann an Ceathrú hIdirnáisiúntán i láthair i gcónaí agus i ngach áit. Molann sé a chlár féin go hoscailte don phrólatáireacht i dtíortha faisisteacha. Tá oibrithe tosaigh an domhain deimhin de cheana nach dtreascrófar Mussolini, Hitler agus a gcuid gníomhairí is aithriseoirí ach faoi cheannaireacht an Cheathrú hIdirnáisiúntán.

APSS agus fadhbanna na hidirthréimhse

Tháinig an tAontas Sóivéadach as Réabhlóid Dheireadh Fómhair mar stát de chuid na n-oibrithe. D’fhág seilbh an stáit ar na meáin táirgthe, réamhchoinníoll riachtanach le forbairt shóisialach, go bhféadfadh na fórsaí táirgthe fás go sciobtha. Ach tháinig meath iomlán ar ghléasra stát na n-oibrithe san am céanna: athraíodh é ó arm de chuid an aicme oibre go dtí arm foréigneach maorlathach in aghaidh an aicme oibre, arm le milleadh faoi gheilleagar na tíre de réir a chéile. Is é an chaoi ar rug an maorlathas ar stát scoite ar gcúl de chuid na n-oibrithe agus ar athraíodh an maorlathas ina shraith chumhachtach phribhléideach an bréagnú is éifeachtaí ar theoric an tsóisialachais in aon tír amháin – ní amháin ó thaobh teorice de, ach mar ghníomh freisin an uair seo.

Tá contrárthachtaí millteanacha le fáil in APSS, mar sin. Ach is *stát meata de chuid na n-oibrithe* i gcónaí é. Sin é an fáthmheas sóisialta. Tá rogha sa phrognóis pholaitiúil: treascróidh an maorlathas – ag éirí ina uirlis de chuid na buirgéiseachta domhanda i stát na n-oibrithe – na cruthanna nua seilbhe, ag brú na tíre ar ais chun an chaipitleachais, sin

nó bascaidh an aicme oibre an maorlathas, ag oscailt an bhóthair chun an tsóisialachais.

Níorbh aon ionadh le ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán Trialacha Mhoscó,⁵³ ná níor thoradh iad ar bhuile phearsanta dheachtóir na Creimile, dar leo, ach slíocht dlisteanach an Teirmeadóir. D'fhás siad as na coimhlintí dofhulaingthe taobh istigh den mhaorlathas Sóivéadach féin, scáth na gcontráthachtaí idir an maorlathas is na daoine, chomh maith leis na teannais atá ag géarú i measc na n'daoine' féin. Tá nádúr fuilteach 'fantaiseach' na dtrialacha ina léiriú ar ghéire na gcontráthachtaí, agus ar an gcaoi chéanna tuarann sé teacht an chríochbhirt.

Ráitis phoiblí a rinne iarthaidhleoirí de chuid na Creimile a dhiúltaigh filleadh ar Mhoscó, dearbhaíonn siad gan bhréagnú ar a mbealach féin go bhfuil gach cineál smaointeachais pholaitiúil le fáil i measc na mhaorlathais: ón bhfior-Bhoilséiveachas (Ignace Reiss⁵⁴) go dtí faisisteachas glan (F Búitéancó⁵⁵). Tá na gnéithe réabhlóideacha istigh sa mhaorlathas – mionlach beag amháin – ina scáth, go neamhghníomhach ar ndóigh, ar leas sóisialta na prólataíreachta. Cuireann na gnéithe frithréabhlóideacha faisisteacha, atá ag fás gan stad, leas an impiriúlachais dhomhanda in iúl níos léire in aghaidh an lae. Creideann na hiarrthóirí seo ar pháirt na gcompradóir, agus ní gan fáth é, nach féidir leis an tsraith nua cheannais a ionaid phribhléideacha a chinntiú gan diúltú don náisiúnú, don chomhshealbhú agus do mhonaplacht na tráchtála iasachta ar mhaithe le comhshamhlú le 'sibhialtacht an iarthair' .i. an caipitleachas. Idir an dá cheann seo, tá claonta meánacha scaipthe de chuid na Meinséiveach, na Réabhlóidithe Sóisialta is na liobrálaithe a tharraingítear i dtreo an daonlathais bhuirgéisigh.

I measc na sochaí sin 'gan aicmí', mar dhea, níl aon amhras ach go bhfuil grúpaí cosúil le grúpaí an mhaorlathais ann, cé nach gcuirtear in iúl chomh soiléir céanna iad, agus i gcomhréir inbhéartach: baineann claonta comhfhiosacha caipitleacha leis an dream gustalach sna comhfheirmeacha (colcósaí), den chuid is mó, gan ach mionlach beag den phobal a bheith i gceist. Ach soláthraíonn an tsraith seo bunús leathan do chlaonta mionbhuirgéseacha le maoin phearsanta a charnadh ar chostas an bhochtanaís fhorleathain, agus tugann an maorlathas ugach di d'aon ghnó.

I mbarr an chórais seo agus na teannais ag méadú ann, ag cúngú in aghaidh an lae ar an gcóimhea shóisialta, coinníonn an olagarcacht Theirmeadórach – nach bhfuil inti inniu ach baicle Bhónapartach⁵⁶

Stailin, den chuid is mó – greim le modhanna sceimhle. Bhí na trialacha béige ba dheireanaí dírithe mar bhuille in *aghaidh na heite clé*. Is fíor seo freisin i gcás ghlanadh cheannairí an Fhreasúra ar Dheis, mar go raibh an grúpa ar Dheis den seanpháirtí Boilséiveach ina chontúirt ó *chlé* ó thaobh leas agus claonta an mhaorlathais. Is fianaise dhoshéanta ar bheocht na dtraidisiún réabhlóideach i measc an phobail, chomh maith le méadú a mhíshásaimh, gurb éigean don bhaicle Bhónapartach – agus eagla uirthi roimh a comhghuaillithe féin ar dheis mar Bhúitéancó – mórán gach duine de ghlúin na Sean-Bhoilséiveach a chur chun báis ar mhaithe lena sábháil féin.

Bíonn daonlathaithe mionbhuirgéseacha san iarthar, a d’fhógair inné féin gur ór gan chumasc a bhí i dTrialacha Mhoscó, ag rá arís is arís eile inniu ‘nach bhfuil Trotscaíochas ná Trotscaíocha in APSS’. Teipeann orthu a mhíniú, áfach, cén fáth a gcuirtear na purguithe ar fad ar bun faoi scáth coimhlint in aghaidh na contúirte seo go díreach. Má táimid chun an ‘Trotscaíochas’ a scrúdú mar chlár críochnúil agus – rud is mó a bhaineann le hábhar – mar eagraíocht, níl aon amhras ach go bhfuil an ‘Trotscaíochas’ thar a bheith lag in APSS. Ach tá neart dochloíte aige de bharr go gcuireann sé in iúl, ní amháin an traidisiún réabhlóideach, ach freasúra an lae inniu ag aicme oibre na Rúise. An fuath sóisialta atá cnuasaithe ag na hoibrithe in aghaidh an mhaorlathais – seo é an rud go díreach is ‘Trotscaíochas’ ann ó thaobh baicle na Creimile. Tá eagla a báis uirthi, agus fáth maith léi, roimh an nasc idir fearg dhomhain ach dhoiléir na n-oibrithe agus eagraíocht an Cheathrú hIdirnáisiúntán.

Tá díothú ghlúin na Sean-Bhoilséiveach agus ionadaithe réabhlóideacha na n-aos óg is meánaosta tar éis an chóimheá pholaitiúil a chorraí a thuilleadh ar mhaithe leis an eite dheis bhuirgéseach den mhaorlathas agus a comhghuaillithe ar fud na tíre. Uathu siúd .i. ón eite dheis, is féidir a bheith ag súil le hiarrachtaí níos díoghbháilte fós amach anseo le nádúr sóisialach APSS a athmhíniú agus a leagan amach a thabhairt níos gaire do ‘shibhialtacht an iarthair’ faoina cruth faisisteach.

Ina fhianaise seo, déantar ceist iontach nithiúil de cheist ‘chosaint APSS’. Dá ndéanfadh an grúpa buirgéseach faisisteach, ‘faicsean Bhúitéancó’, mar a déarfá, iarracht an chumhacht a ghabháil amárach, ní féidir nach nglacfadh ‘faicsean Reiss’ a ionad ar an taobh eile de na baracáidí. Cé go ráineodh dó a bheith ina chomhghuaillí sealadach ag Stailin, mar sin féin, ní hí an bhaicle Bhónapartach a chosnódh sé ach bunús sóisialta APSS .i. an sealúchas a sracadh de na caipitlithe le sealúchas stáit a dhéanamh de. Dá dtarlódh ‘faicsean Bhúitéancó’ a

bheith i gcomhpháirt le Hitler, chosnódh ‘faicsean Reiss’ APSS ó ionsaí míleata, taobh istigh den tír agus ar an láthair dhomhanda araon. Feall a bheadh in aon chúrsa eile.

Cé nach féidir a shéanadh roimh ré, mar sin, nach bhféadfaí ‘fronta aontaithe’⁵⁷ a chur ar bun leis an maorlathas Teirmeadórach in aghaidh ionsaí oscailte ag an bhfrithréabhlóid chaipitleach, i gcúinsí docta faoi leith, is é *treascairt an mhaorlathais Theirmeadóraighe chéanna seo* an príomhchúram polaitiúil in APSS i gcónaí. Gach lá a chuirtear lena cheannas, cuireann sé le lobhadh bhunús na ngnéithe sóisialacha den gheilleagar agus le seans athréimniú an chaipitleachais. Sa treo sin go díreach atá an tIdirnáisiúntán Cumannach ag dul, mar ghníomhaire agus comhpháirtí na baicle Stailíní le réabhlóid na Spáinne a thachtadh agus domheanma a chur ar an bprólatáireacht idirnáisiúnta.

Ar nós na dtíortha faisisteacha, ní ann féin atá neart mór an mhaorlathais ach i ndíomá an phobail, an easpa dearcaidh nua ina measc. Ar nós na dtíortha faisisteacha, nach bhfuil de dhifríocht idir gléasra *polaitiúil* Stailín agus iad ach gur lú srian atá ar a fhiántas, ní féidir ach réamhobair bolscaireachta a dhéanamh in APSS inniu. Ar nós na dtíortha faisisteacha, is dócha gur imeachtaí taobh amuigh den tír a thabharfaidh an spreagadh do bhorradh réabhlóideach na n-oibrithe Sóivéadacha. Is í an choimhlint in aghaidh an Idirnáisiúntáin Chumannaigh ar an láthair dhomhanda an chuid is tábhachtaí den choimhlint in aghaidh na deachtóireachta Stailíní inniu. Is iomaí comhartha ann go dtiocfaidh titim an Idirnáisiúntáin Chumannaigh, tharla nach bhfuil bunús díreach sa GPU⁵⁸ aige, roimh thitim na baicle Bónapartaí agus an mhaorlathais Theirmeadóraighe ina iomláine.

Níl amhras ach gur faoi bhratach na coimhlinte leis an *éagthroime shóisialta* agus an *leatrom polaitiúil* a thosóidh borradh úr faoin réabhlóid in APSS. Léirscrios ar phribhléidí an mhaorlathais! Léirscrios ar an Stachanofachas!⁵⁹ Léirscrios ar an uaslathas Sóivéadach agus a chuid céimeanna is ord! Comhionannas pá níos fearr as gach cineál oibre!

Leathfaidh an choimhlint ar son saoirse na gceardchumann is na gcoistí monarchan, ar son ceart cruinnithe is saoirse na nuachtán, sa choimhlint ar son athnuachan agus forbairt an *daonlathais Shóivéadaigh*.⁶⁰

In áit na sóivéidí mar eagrais aicmeacha, chuir an maorlathas finscéal na gcearta uilíochta vótála – ar nós Hitler is Göbbels. Caithfear, ní amháin a gcruth saor daonlathach ach a mbrí aicmeach freisin a

thabhairt ar ais do na sóivéidí. Ar an gcaoi chéanna a gcoisctí an bhuirgíseacht is na cúlaici⁶¹ ó na sóivéidí tráth, anois *caithfear an maorlathas agus an nua-uaslathas a dhíbirt ó na sóivéidí*. Níl áit sna sóivéidí ach d'ionadaithe na n-oibrithe, na ngnáthchomhfheirmeoirí, na dtuathánach agus fhir an Airm Dheirg.

Ní féidir na sóivéidí a dhéanamh daonlathach gan *páirtithe sóivéadacha a dhéanamh dlíthiúil*. Na hoibrithe is na tuathánaigh féin a shocróidh, lena saorvóta féin, cé na páirtithe a nglacann siad leo mar pháirtithe sóivéadacha.

Athchumadh an *gheilleagair phleanáilte* ó bhun go barr ar mhaithe le táirgeoirí agus tomhaltóirí! Ba chóir an ceart chun an táirgeadh a rialú a thabhairt ar ais do choistí monarchan. Ba chóir go rialódh comhar-chumann tomhaltóirí, agus é eagraithe go daonlathach, cáilíocht agus praghas na dtáirgí.

Atheagraítear na *comhfheirmeacha* de réir toil agus leas na n-oibrithe atá ag saothrú ansin!

Ba cheart polasaí an idirnáisiúnachais phrólatáirigh a chur in áit *polasaí idirnáisiúnta* frithghníomhach an mhaorlathais. Comhfhreagras taidhleoireachta na Creimile le foilsíú ina iomláine. *Léirscríos ar an taidhleoireacht rúnda!*

Gach triail pholaitiúil a chuir an maorlathas Teirmeadórach ar bun le hathbhreithniú, os comhair an phobail amach, ar oscailt don chonspóid, agus go hionraic. Caithfear pionós cóir a ghearradh ar an dream a d'eagraigh an brionnadh. Ní féidir an clár seo a chur i bhfeidhm gan an maorlathas a threascairt, maorlathas a chothaíonn é féin le foréigean is brionnadh. Éirí amach buach an phobail faoi chois amháin a fhéadfaidh an réimeas Sóivéadach a athbheochan agus a chinntiú go bhforbróidh sé leis i dtreo an tsóisialachais. Níl ach an t-aon pháirtí amháin atá in ann an pobal Sóivéadach a threorú chun éirí amach – páirtí an Cheathrú hIdirnáisiúntáin!

Léirscríos ar dhrong mhaorlathach Cháin/Stailin!

An daonlathas Sóivéadach abú!

An réabhlóid shóisialach idirnáisiúnta abú!

In aghaidh an deistapaíochais agus na hathchumadóireachta gan phrionsabail

Leiríonn polaitíocht pháirtí Léon Blum sa Fhrainc arís nach bhfuil leasaitheoirí in ann dada a fhoghlaim, fiú ó na ceachtanna is tragóidí sa stair. Déanann Daonlathas Sóisialta na Fraince aithris ghlan ar

pholaitíocht Dhaonlathas Sóisialta na Gearmáine agus an chríoch chéanna i ndán dó. Faoi cheann scór bliain nó mar sin bhí an Dara hIdirnáisiúntán fite fuaite leis an réimeas daonlathach buirgéseach, ina chuid de, déanta na firinne, agus é ag lobhadh in éineacht leis.

Tá an Tríú hIdirnáisiúntán tar éis bualadh chun bóthar an leasaitheachais tráth ar chuir géarchéim an chaipitleachais an réabhlóid phrólatáireach ar chlár an lae go cinnte. Léiríonn polasaí an Idirnáisiúntáin Chumannaigh sa Spáinn is sa tSín inniu – polasaí na lútála roimh an mbuirgéseacht ‘dhaonlathach’ agus ‘náisiúnta’ – nach bhfuil an tIdirnáisiúntán Cumannach in ann athrú ná a thuilleadh a fhoghlaim ach oiread. An maorlathas a d’éirigh ina fhórsa frithghníomhach in APSS, ní féidir leis páirt réabhlóideach a dhéanamh ar an láthair dhomhanda.

Tá an sindeacáiteachas ainrialach⁶² i gcoitinne tar éis dul trína leithéid chéanna d’éabhlóid. Sa Fhrainc, is fada ó d’éirigh maorlathas sindeacáiteach Léon Jouhaux⁶³ ina ghníomhaire buirgéseach san aicme oibre. Sa Spáinn, chuir an sindeacáiteachas ainrialach de a chuid réabhlóideachais, mar dhea, agus rinne an cúigiú rotha i gcarbad an daonlathais bhuirgéisigh.

Níl in eagraíochtaí idir eatarthu an mheánachais, timpeall Biúró London,⁶⁴ ach eireabaill ‘ar chlé’ de chuid an Daonlathais Shóisialta nó an Idirnáisiúntáin Chumannaigh. Tá léirithe acu nach bhfuil siad in ann bun ná barr a dhéanamh den staid pholaitiúil ar chor ar bith ná tátal réabhlóideach a bhaint aisti. Ba é POUM na Spáinne a mbuaic, páirtí nach raibh in ann cloí le líne réabhlóideach i gcúinsí réabhlóideacha ar chor ar bith.

Rinne na díomuanna tragóideacha a d’fhulaing prólatáireacht an domhain ar feadh blianta fada na heagraíochtaí oifigiúla a dhaoradh chun coimeádachais ba mhó fós, agus san am céanna, ‘réabhlóidithe’ mionbhuirgéseacha meallta a chur ar lorg ‘bealaí nua’. Mar a tharlaíonn i gcónaí i dtréimhsí frithghnímh is meatha, tagann soidéalaiigh is potrálaithe i láthair ar gach taobh, agus fonn orthu cúrsa na smaointeoireachta réabhlóidí ar fad a athchumadh. Seachas foghlaim ón am atá caite, ‘diúltaíonn’ siad dó. Aimsíonn cuid acu neamhsheasmhacht an Mharxachais, agus fógraíonn cuid eile turnamh an Bhoilséiveachais. Tá daoine ann a chuireann milleán ar an teagasc réabhlóideach as botúin is coireanna an dreama a d’fheall air; agus daoine eile a chuireann mallacht ar an gcógas mar nach gcinntíonn sé leigheas míorúilteach ar an bpointe. Geallann an dream is dána díobh uile-íoc a aimsiú, ag

moladh stad a chur le coimhlint na n-aicmí roimh ré dá bharr. Tá roinnt mhaith d'fháithe na 'nua-mhoráltachta' ag ullmhú chun gluaiseacht an lucht oibre a athnuachan le cúnamh luibh na heitice. Tá éirithe le formhór na n-aspal seo bacaigh mhorálta a dhéanamh díobh féin roimh láthair an chatha a bhaint amach. Ar an gcaoi seo, faoi scáth 'bealaí nua', tairgtear don phrólátáireacht seanoidís a bhí curtha le fada i gcartlann an tsóisialachais réamh-Mharxaigh.

Fógraíonn an Ceathrú hIdirnáisiúntán cogadh go himirt anama ar mhaorlathais an Dara is an Triú hIdirnáisiúntán, ar idirnáisiúntán Amstardam is an t-idirnáisiúntán sindeacáiteach ainrialach, agus a lucht coimhdeachta meánach; ar an leasaitheachas gan leasúithe; ar an daonlathas i gcomhpháirt leis an GPU; ar an síochánachas gan síocháin; ar an ainrialachas i seirbhís na buirgéseachta; ar 'réabhlóidithe' a bhfuil eagla a n-anama orthu roimh réabhlóid. Ní gealladh an ama le teacht atá sna heagraíochtaí seo uile ach iarsmaí lofa an ama atá caite. Dófaidh ré na gcogaí is na réabhlóidí go talamh iad.

Ní lorgaíonn ná ní chumann an Ceathrú hIdirnáisiúntán uile-íoca. Glacann sé a sheasamh go hiomlán ar an Marxachas mar an aon teagasc réabhlóideach a chuireann ar chumas duine an fhírinne a thuiscint, cúis na ndíomuanna a aimsiú, agus ullmhú in aon turas don chumhacht. Leanann an Ceathrú hIdirnáisiúntán de thraidisiún an Bhoilséiveachais arb é is túisce a thaispeáin don phrólátáireacht an chaoi leis an gcumhacht a ghabháil. Scuabann an Ceathrú hIdirnáisiúntán chun bealaigh na sóidéalai, na potrálaithe, oidí gan iarraidh na moráltachta. I sochaí atá bunaithe ar an dúshaothrú, is í moráltacht na réabhlóide sóisialta an mhoráltacht is airde. Is maith gach modh a ardaíonn tuiscint aicmeach na n-oibrithé, a muinín as a gcumais féin, a bhfonn féin-íobartha sa choimhlint. Is iad na modhanna a chuireann síol na heagla is na géilliúlachta sa phobal faoi leatrom roimh lucht an leatrom in modhanna nach ceadmhach, modhanna a mhilleann sprid na hagóide is na feirge, nó a chuireann toil na gceannairí in áit toil an phobail, an t-éigean in áit na tola, sluaghriosú is ciontú breige in áit anailís na fírinne. Sin é an fáth a bhfuil an Daonlathas Sóisialta – i mbréagriocht an Mharxachais – agus an Stailineachas – malairt ghlan an Bhoilséiveachais – mar naimhde go bás araon don réabhlóid phrólátáireach agus a moráltacht.

Aghaidh chóir a thabhairt ar an bhfírinne; gan slí na saoráide a lorg; rudaí a ghlaoch ina n-ainm; an fhírinne a rá leis an bpobal, dá sheirbhe í; gan eagla a bheith orainn roimh chonstaicé; a bheith fíor i dtaobh rudaí

beaga chomh maith le rudaí móra; an clár a bhunú ar chiall choimhlint na n-aicmí; a bheith dána nuair a thagann uair an ghnímh – seo iad rialacha an Cheathrú hIdirnáisiúntán. Tá léirithe aige go bhféadfadh sé snamh in aghaidh easa. Béarfaidh an tonn stairiúil seo chugainn léi ar a barr é.

In aghaidh an tseicteachais

Faoi anáil an fhíll atá déanta ag eagraíochtaí stairiúla na prólataíreachta, tagann meoin is grúpaí seicteacha áirithe de chineálacha éagsúla chun cinn ar imeall an Cheathrú hIdirnáisiúntán, nó athnuaitear iad. Diúltú dul chun coimhlinte ar son páirtíleamh is idiréileamh is bun leo .i. ar son bunleasanna is bunriachtanais an phobal oibre mar atá inniu. Is ionann leis na seictigh ullmhú na réabhlóide agus feabhas an tsóisialachais a chur ina luí orthu féin. Tá sé i gceist acu cúl a thabhairt leis na ‘sean’-cheardchumainn .i. leis na scórtha mílte oibríthe eagraithe – amhail is go bhféadfadh an pobal maireachtáil taobh amuigh de chúinsí choimhlint na n-aicmí mar atá ar chaoi éigin! Is cuma leo an choimhlint istigh in eagraíochtaí leasaitheacha – amhail is go bhféadfaí an pobal a thabhairt linn gan páirt a ghlacadh ina stró laethúil! Diúltaíonn siad idirdhealú idir an daonlathas buirgéseach agus an faisisteachas – amhail is go bhféadfadh an pobal gan an difríocht a bhrath le gach cor!

Níl seictigh in ann aithint ach idir dhá dhath: dearg agus dubh. Le nach gcuirfear cathú orthu, simplíonn siad an fhírinne. Diúltaíonn siad idirdhealú idir na campaí troda sa Spáinn ar an gcúis go bhfuil nádúr buirgéseach ag an dá champa. Ar an gcúis chéanna, dar leo gur gá fanacht ‘neodrach’ sa chogadh idir an tSeapáin agus an tSín. Séanann siad an difríocht prionsabail idir APSS agus na tíortha impiriúlacha, agus de bharr polasaithe frithghníomhacha an mhaorlathais Shóivéadaigh diúltaíonn siad na cruthanna nua seilbhe a thug Réabhlóid Dheireadh Fómhair a chosaint in aghaidh ionsaithe an impiriúlachais. Níl siad in ann teagmháil a dhéanamh leis an bpobal, agus mar sin cuireann siad i leith an phobail go díbhirceach nach féidir leo arda na smaointe réabhlóideacha a bhaint amach.

De ghnáth ní bhíonn droichead, i gcruth idiréileamh, de dhíth ar na polaiteoirí seasca seo mar nach bhfuil sé i gceist acu dul trasna go dtí an bruach thall. Ní dhéanann siad ach moilleadóireacht in áit amháin, agus is leor leo aithris ar an mbeagchaint theibí cheannann chéanna. Ní údar gnímh ach údar cainte acu cúrsaí polaitiúla. Ó tharla go mbaineann an

saol tuisle as seictigh le gach cor, ós tuaipléirí is míorúlteoirí de gach cineál iad go hiondúil, bíonn síormhearbhall orthu, ag clamhsán faoin ‘réimeas’ is na ‘modhanna’, ag únfairt gan stad i mionuisce faoi thalamh. I measc a ndreamanna féin, réimeas smachtach is nós leo. Tá sléachtadh polaitiúil an tseicteachais mar an leath eile, ar nós scátha, ar shléachtadh an deistapaíochais, gan aon radharc réabhlóideach a léiriú. Sa pholaitíocht phraiticiúil, cuireann seictigh le chéile le deistapaithe, le lucht meánachais go háirithe, sa choimhlint in aghaidh an Mharxachais i gcónaí.

Bíonn beatha ‘neamhspleách’ mar eagraíochtaí ag formhór na ngrúpaí is na mbaiclí seicteacha, beo ar na grabhróga a thiteann de bhord an Cheathrú hIdirnáisiúntán de thimpiste, gaisce mór uathu gan seans ar bith go n-éireoidh leo. Is réidh ó Bhoilséivigh Leinineacha na grúpaí seo a fhágáil i muinín a gcinniúna, gan am a chur amú. Bíonn claonta seicteacha le fáil inár measc féin, áfach, agus drochthionchar acu ar obair na rann ar leith. Ní féidir comhréiteach a dhéanamh leo a thuilleadh, ar feadh lae féin. Tá polasaí ceart maidir leis na ceardchumann ina bhunchoinníoll le cloí leis an gCeathrú hIdirnáisiúntán. An té nach lorgaíonn ná nach n-aimsíonn an bóthar go dtí an pobal, ní trodaí ach tromualach ar an bpáirtí é. Ní i gcomhair bord eagarthóir-eachta ná ceannairí clubanna cainte a chuirtear clár le chéile, ach i gcomhair gníomh réabhlóideach na milliún. Tá glanadh an tseicteachais is na seicteach gan leigheas amach as an gCeathrú hIdirnáisiúntán ina phríomhchoinníoll le rath réabhlóideach.

Fág an bealach ag an mbanoibrí! Fág an bealach ag an aos óg!

Cloí Réabhlóid na Spáinne agus sin beartaithe ag a cuid ‘ceannairí’, cliseadh náireach Fhrona an Phobail sa Fhrainc, agus nochtadh an chaimiléireacht cúirte i Moscó – buaileann na trí rud seo ina n-iomláine buille doleigheasta ar an Idirnáisiúntán Cumannach agus, dála an scéil, créachta domhaine ar a chomhghuaillithe: na Daonlathaithe Sóisialta agus na Sindeacáitithe Ainrialacha. Ní hionann seo agus a rá go gcasfaidh baill na n-eagraíochtaí seo chuig an gCeathrú hIdirnáisiúntán ar an bpointe, ar ndóigh. Fágfaidh líon suntasach den tseanghlúin an ghluaiseacht, agus díomuanna uafásacha fulaingthe acu. Lena chois sin, is cinnte nach bhfuil an Ceathrú hIdirnáisiúntán ag dréim le bheith ina thearmann do bhacaigh na réabhlóide, maorlathaigh is sáracháin mheallta. A mhalairt, is gá dianchéimeanna chun cosc a chur le gnéithe mionbhuirgíseacha, atá i réim i ngléasra na seaneagraíochtaí anois, a

d'fhéadfadh rith isteach inár bpáirtí: tréimhse fhada phromhaidh d'iarrthóirí nach oibríthe iad, go háirithe iarmhaorlathaigh páirtí; cosc ar aon phost mórchúraim a ghlacadh go ceann trí bliana, srl. Níl ná ní bheidh áit ar bith do sháracháin, othras na sean-Idirnáisiúntán, sa Cheathrú hIdirnáisiúntán. Ní bhfaighidh bealach isteach chugainn ach iad siúd arb áil leo a bheith beo ar son na gluaiseachta, seachas a bheith beo ar an ngluaiseacht. Ba cheart go n-aireoidh na hoibríthe réabhlóideacha gurb iad atá i gceannas. Tá doirse ár n-eagraíochta ar leathadh siar dóibhsean.

Fiú i measc na n-oibríthe a bhí ar an gcéad tosach tráth, ar ndóigh, is iomaí duine a bhfuil tuirse is mearbhall air. Fanfaidh siad, go ceann tamaill ar a laghad, mar lucht féachana. Nuair a chaitear clár nó eagraíocht, caitear in éineacht leis an ghlúin a d'iompair ar a guaillí é. Is iad an t-aos óg, saor ó mhilleán an ama atá caite, a athnuann an ghluaiseacht. Tugann an Ceathrú hIdirnáisiúntán aird faoi leith ar aos óg na prólataireachta. Déanann a chuid polasaithe uile a ndícheall an t-aos óg a spreagadh le muinín as a neart féin agus as an am le teacht. Díograis úr agus sprid throdach an aosa óig amháin a fhéadfaidh na chéad bhanna sa choimhlint a chinntiú; féadfaidh na buanna seo na gnéithe is fearr den tseanghlúin a thabhairt ar ais ar bhóthar na réabhlóide. Sin mar a bhí, agus sin mar a bheidh.

Is dual d'eagraíochtaí deistapaíocha a bpríomhaird a thabhairt ar shraitheanna uachtair an aicme oibre, agus neamhaird a thabhairt ar an aos óg is an banoibrí dá bharr. Ar an mbean, mar shaothraí pá agus mar bhean tí, a bhuaileann meath an chaipitleachais na buillí is troime, áfach. Ba cheart do ranna an Cheathrú hIdirnáisiúntán bunús tacaíochta a lorg i measc na sraitheanna is mó faoi chois den aicme oibre, agus dá thoradh sin i measc na mbanoibríthe. Anseo gheobhaidh siad taiscí dúthrachta, neamhleithlis agus fonn íobartha gan teorainn.

Léirscríob ar na maorlathaigh agus na sáracháin! Fág an bealach ag an aos óg! Cas chuig an mbanoibrí! Tá na manaí seo greanta ar bhratach an Cheathrú hIdirnáisiúntán. Faoi bhratach an Cheathrú hIdirnáisiúntán!

Faoi bhratach an Cheathrú hIdirnáisiúntán

Fiafróidh lucht an amhrais: Ach an bhfuil an uair tagtha fós leis an gCeathrú hIdirnáisiúntán a chur ar bun? Ní féidir, a deir siad, Idirnáisiúntán a chur ar bun 'go saorga'; ní féidir leis eascairt ach ó imeachtaí móra, srl. Ní chruthaíonn na ceisteanna seo ar fad ach nach

bhfuil aon mhaith i lucht an amhrais chun Idirnáisiúntán nua a thógáil. Is ar éigean má tá maith ar bith iontu.

Tá an Ceathrú hIdirnáisiúntán tar éis eascairt ó imeachtaí móra cheana féin: na díomuanna is mó a bhain don phrólatáireacht i rith a staire. Tá cúis na ndíomuanna seo le fáil i meath agus feall na seancheannaireachta. Ní fhulaingíonn coimhlint na n-aicmí sos. Tá an Tríú hIdirnáisiúntán, ar nós an Dara hIdirnáisiúntán, marbh ó thaobh na réabhlóide de. Go maire an Ceathrú hIdirnáisiúntán!

Ach an bhfuil an t-am tagtha le fógairt go bhfuil sé ar bun? ...níl lucht an amhrais ina dtost fós. Is é ár bhfreagra nach gá an Ceathrú hIdirnáisiúntán a ‘fhógairt’. Tá sé ann agus tá sé ag troid. An bhfuil sé lag? Tá: ní líonmhar a chuid ranganna mar gur óg atá sé fós. Is caidrí den chuid is mó iad go fóill. Ach gealltanais don am le teacht is ea na caidrí seo. Taobh amuigh de na caidrí seo, níl oiread agus sruth réabhlóideach amháin ar an bpláinéad seo ar fiú an t-ainm é. Más lag é líon an Idirnáisiúntáin seo againne, is láidir a theagasc, a chlár, a thraidisiún, faghairt dhosháraithe a chuid caidrí. An té nach léir sin dó inniu, seasadh sé i leataobh go fóill. Is léire fós a bheidh sé amárach.

Inniu féin, tá fuath don Cheathrú hIdirnáisiúntán ag na Stailinigh, na Daonlathaithe Sóisialta, na liobrálaithe buirgéseacha is na faisistithe, agus ábhar acu. Níl áit ar bith dó in aon cheann de Fhronaí an Phobail, ná ní féidir go mbeidh. Tugann sé cath gan cheathrú anama do gach grúpa polaitiúil atá ar teaghrán ag an mbuirgéseacht. A chúram: ceannas an chaipitleachais a chur ar ceal. A chuspóir: an sóisialachas. A mhodh: réabhlóid na prólatáireachta.

Gan daonlathas inmheánach, ní hann don oiliúint réabhlóideach. Gan smacht, ní hann don ghníomh réabhlóideach. Tá struchtúr inmheánach an Cheathrú hIdirnáisiúntán bunaithe ar phrionsabail an *lárnachais dhaonlathaigh*: lánsaoirse díospóireachta, lánaontas gnímh.

Is í géarchéim cheannaireacht na prólatáireachta í géarchéim an ama i láthair i gcultúr an duine. Léiríonn na hoibrithe tosaigh, agus iad aontaithe sa Cheathrú hIdirnáisiúntán, an bealach amach as an ngéarchéim dá n-aicme. Tairgeann siad clár atá bunaithe ar thaithí idirnáisiúnta i gcoimhlint saoirse na prólatáireachta agus na ndaoine faoi chois ar fud an domhain. Tairgeann siad bratach gan smál.

A oibrithe na dtíortha go léir – idir fhir agus mhná – seasaigí faoi bhratach an Cheathrú hIdirnáisiúntán. Is í bratach an bhua atá chugaibh í!

Nótaí

¹ An faisisteachas: An cruth polaitiúil a ghlacann rialtais chaipitleacha nuair is léir dóibh gur gá a gcóras eacnamaíochta a chosaint ar oibrithe na tíre agus nach féidir leo a dtacaíocht a cheannach le leasuithe sóisialta. Ríostiar eagraíochtaí uile an aicme oibre go corpartha ann, agus an stát ag cur corparáidí ilaicmeacha ina n-áit.

² An 'Beart Nua': Polasaí a chuir rialtas Franklin Roosevelt sna Stáit Aontaithe (féach nóta 18) i bhfeidhm, arbh é spreagadh an chaipitleachais ag tionscadail fóirithinte ba bhun leo. Níorbh é seo ach an méadú ar tháirgeadh arm mar uilmhú leis an dara cogadh domhanda a thug an lánfhostaíocht ar ais i Meiriceá.

³ Fronta an Phobail: Cúrsa nua ag an Idirnáisiúntán Cumannach (féach nóta 12) faoi cheannas Stailin (féach nóta 15), a cuireadh in áit sheicteachas 'an Tríú Tréimhse' (féach nóta 52), agus ar glacadh leis go foirmiúil ag a sheachtú comhdháil, an ceann deireanach, mí Lúnasa 1935. In áit na Páirtithe Cumannacha a scoitheadh ó gach eagraíocht eile de chuid an aicme oibre nach raibh faoina smacht, mhol sé comhaontais leasaitheacha idir páirtithe na n-oibrithe agus páirtithe liobrálacha buirgíseacha. I ndáiríre, b'ionann seo agus lámh pháirtithe na n-oibrithe a cheangal is iad ag plé leis na liobrálaithe, mar a tharla sa Spáinn (1936-9), sa Fhrainc (1936-8), agus níos deireanaí sa tSile (1970-3), ag dí-armáil na n-oibrithe ó thaobh na polaitíochta de agus iad ag cur in aghaidh an fhaisisteachais ba namhaid do Fhrontaí an Phobail, dar leo féin.

⁴ An Aetóip: Ó 1934 go 1936 throid an Iodáil fhaisisteach feachtas míleata leis an Aetóip a ghabháil, ainneoin Conradh na Náisiún a bheith ina coinne. D'éirigh leis an ionsaí, tharla nár chuir an Conradh ola san áireamh ina bhagcat ar earraí na hIodáile.

⁵ An Spáinn: Ó 1936 bhí poblacht na Spáinne faoi ionsaí ag giunta míleata a chuir cogadh cathartha leis an daonlathas a threascairt ann. Le cabhair na gcumhachtaí faisisteacha, an Iodáil is an Ghearmáin, agus lánchosc a chuir na himpiriúlaithe liobrálacha ar chúnamh, dhírigh rialtas Fronta Pobail na poblachta (a raibh na Cumannaigh ann ó 1937) ar iarrachtaí fánacha liobrálaithe sa bhaile is i gcéin a mhealladh, agus cloíodh í i 1939.

⁶ An Cianoirthear: I 1931 ghabh arm na Seapáine an Mhanchúir ón tSín, ag cur rialtas soip isteach. I 1937 leathnaigh a ionsaí go dtí an mhórthír. Sa dá chás, ní dhearna Conradh na Náisiún, faoi cheannas na liobrálaithe, dada.

⁷ Lár na hEorpa: I 1933 ghabh páirtí Naitsíoch Hitler (féach nóta 44) an chumhacht sa Ghearmáin, le cúnamh easpa gnímh na bpáirtithe buirgíseacha agus sheicteachas straitéis 'an Tríú Tréimhse' ag Idirnáisiúntán Cumannach Stailin. I 1938 nasc an Ghearmáin Naitsíoch leis an Ostair agus chaith súil i dtreo stát na Seicislóvaice.

⁸ Aibreán 1931: Bhí tacaíocht do mhonarcacht smachtach na Spáinne lagaithe ag an ngéarchéim dhomhanda eacnamaíochta gur ghéill sí cumhacht do phoblacht bhuirgíseach in Aibreán 1931, agus eagraíochtaí na n-oibrithe scoilte rómhór leis an gcumhacht stáit a éileamh.

⁹ Lucht an POUM: Baill is lucht tacaíochta an Partit Obrer d'Unificació Marxista (Páirtí Oibrithe an Aontais Mharxaigh), cumasc de chumannaithe a bhí in aghaidh an Stailineachais ón eite chlé (lucht Throtscaí) agus ón eite dheis a bunaíodh sa Chatalóin i 1935 ainneoin Trotscaí a bheith ina choinne. D'iarr seisean an POUM a thabhairt ar thaobh an Cheathrú hIdirnáisiúntán, ach bhris sé gach caidreamh leo nuair a chuaigh siad isteach i rialtas Fronta Pobail chúige na Catalóine mí Mheán Fómhair 1936. Chuir an rialtas céanna, faoi thionchar Stailineach, an POUM faoi chois mí Bhealtaine 1937.

¹⁰ Sindeacáitithe: Iad siúd a shamhlaigh an aicme oibre ag baint na cumhachta den bhuirgíseacht le holleagraíocht cheardchumainn gan ceannaireacht aon pháirtí pholaitiúil.

¹¹ An CIO: An Congress of Industrial Organizations, a díbríodh ó Chónaidhm Lucht

Oibre Mheiriceá i 1938 de bharr a mhíleata is a bhí sé. D'athaontódh an dá chomhdháil i 1955.

¹² An tIdirnáisiúntán Cumannach: Páirtí Cumannach na Rúise a thionscnaigh an Tríú hIdirnáisiúntán (mar a thugtaí air freisin) i 1919 in áit an Idirnáisiúntáin Shóisialaigh (an Dara hIdirnáisiúntán) a thit as a chéile nuair a thacaigh formhór a lucht tacaíochta lena dtíortha féin sa chéad chogadh domhanda. Tar éis a cheathrú comhdháil i 1922 tháinig sé faoi smacht mhaorlathas an Aontais Shóivéadaigh agus Stailín ar a gceann, a leag polasaithe ar gcúl air, iad bunaithe ar an smaoineamh go bhféadfaí sochaí shóisialach a chur ar bun in aon tír amháin. Chuir Trotscaí in aghaidh na bpolasaithe seo, ag fanacht dílis don Idirnáisiúntán go dtí 1933, nuair a cuireadh ina luí air, de thoradh an choisc a chuir a straitéis ar Pháirtí Cumannach na Gearmáine na Naitsithe a stopadh ón gcumhacht a ghabháil, go raibh sé ó mhaith ar nós an idirnáisiúntáin a chuaigh roimhe. Mar sin, thosaigh sé féin is a lucht leanúna ag ullmhú i gcomhair an Cheathrú hIdirnáisiúntán, a bunaíodh i 1938 agus *An tIdirchlár* mar cháipéis bhunaidh aige. Scoireadh an tIdirnáisiúntán Cumannach i 1943 mar chomhartha dea-thola le comhghuaillithe caipitleacha na Rúise sa chogadh ar an nGearmáin Naitsíoch.

¹³ Caipín na Frigia: Caipín na saoirse, an caipín cónach a bhain le cathracha poblachtacha na Gréige roimh Alastar Mór. Ghlac saoránaigh na Fraince réabhlóidí leis agus rinneadh comhartha poblachtachais de.

¹⁴ Blum: Ba é Léon Blum (1872-1950) ceannaire Pháirtí Sóisialach na Fraince, agus príomh-aire ar dhá rialtas de chuid Fronta an Phobail (1936-7, 1938). Tar éis an dara cogadh domhanda, bhí sé i gceannas ar rialtas Fronta Pobail eile i 1946-7.

¹⁵ Stailín: Iósaf Stailín (Diúgaisvíl, 1878-1953, cé go maíodh sé féin gur in 1879 a rugadh é), ardrúnaí Pháirtí Cumannach na Rúise agus ansin Páirtí Cumannach an Aontais Shóivéadaigh ó 1922, agus ionadaí an mhaorlathais sheadánaigh a neadaigh sa stát sin de thoradh an chogaidh chathartha i ndiaidh na réabhlóide ann. Agus eagla air roimh Throtscaí, thochail sé smaointe seanchaite éagsúla as mála ceirteacha an tsóisialachais, go háirithe míotas an tsóisialachais in aon tír amháin.

¹⁶ Ré an chaipitleachais fhorásaigh: Ainneoin an dúshaothrú a bhain leis, bhí caipitleachas an naoú céad déag forásach sa mhéid gur fhorbair sé cumais táirgthe an chine dhaonna. Mhoilligh a leithéid d'fhorbairt sa chéad ina dhiaidh sin de réir mar a bhog an bhrabúsacht ón deántúsaíocht go dtí an mhargáil airgeadais, inar mhó an infheistiocht agus ar lú an táirge.

¹⁷ Sa dréacht Rúisise tá giota breise anseo: “tráth a mbaineann an bhuirgéseacht lena lámh dheas i gcónaí dhá oiread a dtugann sé lena lámh chlé (cánacha, táillí, boilsíú, ‘dí-bhoilsíú’, praghsanna arda, dífhostaíocht, maoirseacht na bpóilíní ar stailceanna)”.

¹⁸ Roosevelt: Ba é Franklin Delano Roosevelt (1882-1945) uachtarán na Stát Aontaithe idir 1933 is 1945. Toghadh é le cur in aghaidh an lagtrá eacnamaíochta, agus chuir sé sraith leasuithe i bhfeidhm ar tugadh an ‘Beart Nua’ orthu (féach nóta 2).

¹⁹ Na ‘60’ nó an ‘200 Teaghlach’: Na grúpaí de theaghlacha mhóra bhuirgéseacha sna Stáit Aontaithe agus sa Fhrainc faoi seach, olagarcachtaí móra na dtíortha sin.

²⁰ An Dara agus an Tríú hIdirnáisiúntán: Féach nóta 12. Athbhunaíodh an Dara hIdirnáisiúntán tar éis an chéad chogadh domhanda i 1923, agus arís tar éis an dara cogadh domhanda i 1951. Faoin am sin ní raibh ann ach eireaball ar impiriúlachas Mheiriceá.

²¹ Ainrialaithe: Daoine a mholann sochaí a chuirfí ar bun ag gníomh spontáineach na n-oibríthe, iad ag briseadh an stáit chaipitligh agus ag cur gréasán de chomúin ina áit. Bolscaireacht ainrialach a spreag Laethanta an Íúil (féach nóta 34).

²² Engels: Ba é Friedrich Engels (1820-95) cara agus comhoibrí Karl Marx, agus cáil áirithe ar a leabhair *Anti-Dühring* agus *Bunús an Teaghlachaigh, an tSealúchais Phriobháidigh agus an Stáit*.

²³ Boilséiveach Leineach: An t-ainm oifigiúil ar na teoricí ar fearr aithne orthu mar theoricí Trotscaíocha.

²⁴ An Rúnaíocht Idirnáisiúnta: Eagras treoraithe na gluaiseachta Boilséiví Leininí.

²⁵ An maorlathas Teirmeadórach: Gléasra stáit APSS faoi cheannas Stailin (féach nóta 15) tar éis bás Leinin i 1924. Is comparáid é seo leis an réimeas a threascair Robespierre mí Theirmeadóir 1794, de réir féilire réabhlóid na Fraince, ach nár scrios príomhbhuanna na réabhlóide buirgéisí. Bhí Trotscaí ag cur béim ar an gcaoi ar fhan frithréabhlóid Stailin taobh istigh de theorainneacha bhuan eacnamaíochta réabhlóid na Rúise (caidreamh náisiúnaithe sealúchais).

²⁶ Na leamh-aithriseoirí: Téarma a mbaineadh Trotscaí leas as go tarcaisneach le béim a chur ar an gcaoi nach raibh ar bun ag Stailin agus a chairde ach iarracht lorg Leinin a leanúint gan samhlaíocht (agus gan rath).

²⁷ Brí dhaonlathach amháin .i. brí bhuirgéiseach: An modh rialaithe glanpholaitiúil a bhíonn ag an mbuirgéiseacht i bhformhór na dtíortha caipitleacha, bunreacht parlaiminteach seachas deachtóireacht.

²⁸ Meinséivigh: An Páirtí Daonlathach Sóisialta a sheas in aghaidh na mBoilséiveach sa Rúis Shárach ó 1903. Chreid sé go dtiocfadh an sóisialachas chun na Rúise i ndiaidh leasuithe daonlathacha buirgéiseacha a chuirfeadh an bhuirgéiseacht liobrálach i bhfeidhm. Mar sin, thacaigh sé leis an Rialtas Sealadach caipitleach, agus ansin chuaigh sé isteach ann, idir titim an tSárachais agus réabhlóid Dheireadh Fómhair.

²⁹ Réabhlóidithe Sóisialta: Páirtí daonlathach sóisialta neamh-Mharxach faoin Sárachas, bunaithe ar na tuathánaigh arbh iad formhór mhuintir na Rúise iad. Thosaigh sé ag scoilt de réir a dhearcaidh ar an Rialtas Sealadach, ceannairí a eite deise ag tacú leis, ach a eite chlé ag dul i gcomhar leis na Boilséivigh. Ar feadh tamaill thar éis mí Dheireadh Fómhair nasc na Réabhlóidithe Sóisialta ar chlé leis na Boilséivigh, ach scar siad leo nuair a rinne siad síocháin leis an nGearmáin, a bhformhór ag cur ar son na frithréabhlóide sa chogadh cathartha.

³⁰ Páirtí Cumannach na Síne i 1925-7: Rinne an páirtí seo de réir orduithe an Idirnáisiúntáin Chumannaigh (féach nóta 12) agus é ag teacht faoi smacht Stailin, agus chuir é féin faoi réir an Kuomintang (féach nóta 42), ag múchadh na míleatachta i measc oibríthe is tuathánach, nó gur mharaigh a chomhghuaillí a phríomhchaidrí i 1927.

³¹ ‘Fronta an Phobail’ sa Spáinn, sa Fhrainc: Féach nóta 3.

³² An bhuirgéiseacht liobrálach: Téarma polaitiúil ar leith ar an gcuid sin den bhuirgéiseacht arbh fhearr leo rialtas daonlathach bunreachtúil ar a stát caipitleach. Ní hionann é agus baothchaint eacnamaíochta nua-liobrálachas an lae inniu.

³³ Daonlathaithe Bunreachtúla (liobrálaithe): Páirtí na heite clé den bhuirgéiseacht liobrálach sa Rúis Shárach, a mhol monarcacht bhunreachtúil dhaonlathach. Chun tosaigh sna chéad mhíonna den rialtas sealadach i 1917, ach chaill sé tacaíocht de bharr a bheith ar son an chogaidh agus polasaithe coimeádacha eacnamaíochta, agus bhí na Meinséivigh is na Réabhlóidithe Sóisialta (féach nótaí 28 agus 29) ag breith air sular scuab Réabhlóid Dheireadh Fómhair den chumhacht iad.

³⁴ Laethanta an Iúil: Mí Iúil 1917, chuir fórsaí an Rialtais Shealadaigh léirsiú de chuid oibríthe is saighdiúirí na Rúise faoi chois, ag cur cúl ar ghabháil na cumhachta ag na hoibríthe.

³⁵ An Dara hIdirnáisiúntán, an Tríú hIdirnáisiúntán, agus Idirnáisiúntán Amstardam: Maidir leis an gcéad phéire, féach nótaí 12 agus 20. Ba í Cónaidhm Idirnáisiúnta na gCeardchumann, lonnaithe in Amstardam, Idirnáisiúntán Amstardam.

³⁶ Sóivéidí: Comhthionóil réigiúnacha oibríthe, cosúil le comhairlí ceardchumann ó

thaobh crutha de, a bunaíodh sa Rúis i 1905 (féach nóta 39). Athbheodh mí Feabhra 1917 iad, ag leathnú go dtí na fórsaí armtha. Rinne siad cion mór i dtreascairt an tSárachais, agus ag gabháil cumhachta dá n-ardchomhairle mí Dheireadh Fómhair. Ina dhiaidh sin chuir Stailin i leataobh iad agus é ag cruinniú cumhachta sa Pháirtí Cumannach (Boilséiveach mar a bhí) faoina smacht.

³⁷ Mana an Chomhthionóil Náisiúnta (nó an Comhthionól Bunreacht): Mana daonlathach buirgéseach a chuirtear chun cinn i dtíortha gan daonlathas. Ní leor ann féin é le fadhbanna na stát seo a sháru.

³⁸ Foirmle na réabhlóide buaine: Nath straitéiseach a chum Karl Marx is Friedrich Engels in 1850. D'fhorbair Trotscaí i 1905 é le béim a chur ar an gcaoi nárbh fhéidir leis an mbuirgéseacht éilimh dhaonlathacha buirgéseacha a shásamh i gceart, ach go bhféadfadh an aicme oibre sin a dhéanamh le cúnaimh na dtuathánach, agus iachall orthu dul thar éilimh dá leithéid ansin is éilimh shóisialacha a chur i ngníomh.

³⁹ 1905: Réabhlóid dhaonlathach, spreagtha ag cogadh tubaisteach na Rúise leis an tSeapáin. Réamhléiriú feistithe ar réabhlóid 1917, i ndáiríre.

⁴⁰ Feabhra 1917 (de réir an tseanfhéilire): Ceannaire de thoradh na ngéarchéimeanna a d'eascair ón gcéad chogadh domhanda. Threascair na hoibrithe an Sár, ach ní raibh siad eagraithe sách maith leis an gcumhacht stáit a ghabháil, a chuaigh chuig an mbuirgéseacht liobrálach, nó a hionadaithe sa Rialtas Sealadach. Níorbh fhéidir leis cosc a chur leis na sóivéidí (féach nóta 36), áfach, a d'éirigh níos láidre míleataí.

⁴¹ Deireadh Fómhair 1917 (de réir an tseanfhéilire): An réabhlóid inar threoraigh na Boilséivigh na hoibrithe, agus a lucht tacaíochta i measc na dtuathánach, leis an gcumhacht stáit a ghabháil sa Rúis.

⁴² An Kuomintang: Páirtí náisiúnach buirgéseach sa tSín a bhunaigh Sun Yatsen, a cheannaire go dtí a bhás i 1925. D'ionsaigh a chomharba Chiang Kaishek Cumannaigh na Síne go fealltach, ag déanamh sléacht ar na mílte oibrithe is tuathánach. Ó 1937 chuaigh an Kuomintang i gcomhar arís leis na Cumannaigh, a ghabh an chumhacht stáit i 1949. Theith an Kuomintang lena anam go dtí an Téaváin, le cabhair Mheiriceá.

⁴³ Cogadh na Síne is na Seapáine: Thosaigh sé le hionradh arm na Seapáine ar an Manchúir i 1931, ag géarú i 1937 nuair a rinne sé ionradh ar mhórthír na Síne. Fronta sa dara cogadh domhanda a bhí ann ó 1941.

⁴⁴ Hitler: Adolf Hitler (1889-1945), ceannaire (Führer) Pháirtí Sóisialach Náisiúnta Oibrithe na Gearmáine, na Naitsithe, páirtithe sárfhaisisteach ciníoch. Seansailéir agus deachtóir na Gearmáine ó 1933 go dtí a bhás.

⁴⁵ Thälmann: Ernst Thälmann (1887-1944), gníomhaí agus iarrthóir uachtaránachta (i 1925 agus 1932) de chuid Pháirtí Cumannach na Gearmáine. Mar cheannaire ó 1929 chloígh sé leis an líne a leag Stailin síos don 'Tríú Tréimhse' (féach nóta 52), gan oibriú leis na daonlathaithe sóisialta in aghaidh na Naitsithe ar an mbonn nach raibh sna daonlathaithe sóisialta ach 'faisistithe sóisialta' a bhí níos contúirtí. Dúnmharaíodh i sluachampa Naitsíoch é.

⁴⁶ Mussolini: Benito Mussolini (1883-1945), an chéad fhaisistí. Daonlatháí sóisialta a scar le páirtí na hIodáile de bharr a thacaíochta leis an gcéad chogadh domhanda. Bhunaigh sé an Páirtí Faisisteach i 1919 agus d'ionramháil sé chun a bheith ina phríomh-aire ó 1922 go 1943. Chuir Páirtínigh chun báis é.

⁴⁷ An Sárachas: An mhonarcacht absalóideach a rialaigh impireacht na Rúise go dtí 1917.

⁴⁸ Común Pháras: An chéad (chathair-)stát de chuid na n-oibrithe, a bunaíodh in 1871 tar éis titim an Dara hImpireacht Napóileanach. Mhair sé dhá mhí ach níorbh fhéidir leis leathnú thar Pháras, agus scrios arm phoblacht nua chaipitleach na Fraince (an Tríú Poblacht) é.

Rinne Marx anailís air in *An Cogadh Cathartha sa Fhrainc*, ar tharraing Leinin air ina leabhar *An Stát agus Réabhlóid*.

⁴⁹ Bascadh oibríthe na hOstaire: I 1934 chuir seansailéir na hOstaire, Engelbert Dollfuß (1892-1934) trúpaí chun daingne ghluaiseacht oibríthe na hOstaire sa Vín a scrios. Shíl ceannairí daonlathacha sóisialta na n-oibríthe nárbh fhéidir baint dá gcuid institiúidí, ach baineadh mealladh astu. Dhúnmharaigh Naitsithe Dollfuß go gairid ina dhiaidh sin, ach bhí sé tar éis lagú ar an mbunús le cur i gcoinne gabháil na hOstaire ag Hitler i 1938.

⁵⁰ Göbbels: Joseph Göbbels (1897-1945), aire Naitsíoch bolscaireachta na Gearmáine.

⁵¹ Corpán Weimar: Ba é Weimar príomhchathair stát Gearmánach Saxe-Weimar agus an file ildánach Goethe ina phríomh-aire air. Tar éis titim impireacht na Gearmáine tháinig liobrálaithe na Gearmáine le chéile ann i 1919 le bunreacht poblachta a dhréachtadh, tharla go raibh sé i bhfad ó Bheirlín ‘dearg’ agus go raibh Goethe ina phearsa mhór de chuid aois na tuisceana sa Ghearmáin. (Níor tugadh faoi deara, is cosúil, nach ndeachaigh tuiscint Goethe chomh fada leis an daonlathas, na an bunreachtúlachas féin.) Mhair ‘Poblacht Weimar’ a tháinig as gur tháinig Hitler (féach nóta 44) i gcumhacht, ag cur a bunreachta ar ceal, i ndaireire, le hAcht Údaraithe a thug údarás deachtóra dó.

⁵² An ‘Tríú Tréimhse’: Ba é buaic scéimre Stailin (féach nóta 15) i 1928 go raibh tréimhse an chobhsaithe i gcogadh idirnáisiúnta na n-aicmí (an Dara Tréimhse) thart – ba í tréimhse na réabhlóidí i ndiaidh an chogaidh an Chéad Tréimhse – agus go raibh deireadh an chaipitleachais ar ghort an bhaile. B’ionann seo aige agus éirí as comhaontais fronta aontaithe (féach nóta 57) leis na daonlathaithe sóisialta go leanfadh páirtithe an Idirnáisiúntáin Chumannaigh dá gcúrsa féin. Tar éis do Hitler teacht i gcumhacht, caitheadh an straitéis seo i dtraipisí ar chúla téarmaí. Ag an seachtú comhdháil dhomhanda den Idirnáisiúntán Cumannach i 1935 cuireadh straitéis Fhrona an Phobail (féach nóta 3) ina háit go haondeonach.

⁵³ Trialacha Mhoscó: Sraith trialacha bréige (1936-9) agus Trotscaí mar phríomh-chosantóir, gan a bheith i láthair. B’éadan poiblí iad ar sceimhle fhorleathan Theirmeadórach, ag diriú go háirithe ar naimhde Stailin i measc na gceannairí de chuid an Pháirtí Bhoilséivigh is Réabhlóid Dheireadh Fómhair a bhí beo fós.

⁵⁴ Ignace Reiss: Poireitscís (1899-1937), gníomhaire de chuid GPU Stailin (féach nóta 58) a scar leis i 1937 is a chuaigh i bpáirt leis na Boilséivigh Leinineacha. Mharaigh a sheancomhghleacaithe é an bhliain chéanna.

⁵⁵ F Búitéancó: Feodar Búitéancó, oifigeach in ambasáid an Aontais Shóivéadaigh sa Rómáin a theith chun na hIodáile i 1937, ag fógairt gurbh fhaisistí é.

⁵⁶ Bónapartach: Téarma a bhaintear as stair iar-réabhlóide na Fraince, ag cur síos ar dheachtóireacht mhíshocair de chuid an chaipitleachais fhorásaigh (féach nóta 16) ag fáil tacaíochta ó idirshraitheanna na sochaí (tuathánaigh agus mionbhuirgíseacht) mar a rinne na himpirí Bonaparte, Napoléon I agus Napoléon II. Bhí baicle Stailin (ar nós sraitheanna ceannais stáit eile de chuid na n-oibríthe ina dhiaidh) éagsúil ón ngnáthaicme cheannais chaipitleach sa mhéid gur caidreamh sóisialach táirgthe a bhí faoina riar agus gur sa mhaorlathas stáit a riar é a bhí a phríomhbhunús. D’idirdealaigh Trotscaí an Bónapartachas ón bhfaisisteachas (féach nóta 1) mar gur deachtóireacht de chuid an chaipitleachais i léig é an faisisteachas, agus gur nós dó a bheith níos neamhthrócairí ná an seanleagan.

⁵⁷ ‘Fronta aontaithe’: Straitéis ar ghlac an tríú comhdháil den Idirnáisiúntán Cumannach léi, comhghníomhaíocht ar cheisteanna áirithe a thionscnamh leis na daonlathaithe sóisialta chun a léiriú go praiticiúil nach leor iad.

⁵⁸ An GPU: Póilíní polaitiúla an Aontais Shóivéadaigh (an Coimisiún Urghnách chun Frithréabhlóid is Sabaitéireacht a Chosc roimhe sin, an KGB ina dhiaidh) ar bhain Stailin is a

oidhrí úsáid astu le aon duine nár aontaigh leo a chur faoi chois.

⁵⁹ An Stachanofachas: Modh maorlathach Stailineach leis an táirgeadh a luasghéarú le pribhléidí breise do cheannairí meithleacha rathúla, ar leagadh síos mar norm ansin an méid a bhain siad amach. Ainmnithe as an mianadóir Aindré Stachanof, an chéad duine a roghnaíodh dó i 1937.

⁶⁰ An daonlathas Sóivéadach: B'ionann seo agus údarás na sóivéidí (féach nóta 36) ar an stát a chur i bhfeidhm arís, an t-údarás a bhí bainte díobh ag maorlathas an Pháirtí Chumannaigh. Faoina leithéid d'údarás bheadh ceart ann pairtíthe seachas na Cumannaigh a chur ar bun agus seasamh i dtoghcháin.

⁶¹ Na cúlaicí: Tuathánaigh sa Rúis a bhí saibhir go leor le lucht oibre a fhostú ar a gcuid tailte. Tar éis bás Leinin, thathain Stailin agus an maorlathas orthu iad féin a shaibhriú, ach d'éiligh na cúlaicí níos mó cumhachta lena gcuid táirgí a dhíol mar thráchtearraí, rud a bhagair ar údarás mhaorlathas na linne. Choinnigh na cúlaicí a gcuid stoic siar, agus chuir Stailin an t-arm is an GPU (féach nóta 58) chun breith orthu de lámh láidir. Rinneadh sléacht dá thoradh ar chúlaicí agus tuathánaigh níos lú.

⁶² An sindeacáiteachas ainrialach: Crosphóru idir an t-ainrialachas (féach nóta 21) agus an sindeacáiteachas (féach nóta 10) a chreideann go mbainfeadh an tsochaí shóisialach amach is go scriosfar an stát le gníomhaíocht spontáineach oibríthe agus iad eagraithe mar thionscal-chumannaithe seachas ina bpobail áitiúla.

⁶³ Léon Jouhaux (1879-1954): Ardúnaí chomhdháil cheardchumann na Fraince, an Confédération Générale du Travail (CGT), 1909-40. Ina shindeacáití (féach nóta 10) ar dtús, ach thacaigh sé le cogadh na Fraince ó 1914 agus bhí ina cheannaire neamhpholaitiúil ceardchumainn as sin. Tar éis 1945, ghlac lucht Stailin an CGT ar lámh.

⁶⁴ Biúró Londen: An lárionad idirnáisiúnta ag ceann de na hiarrachtaí ar 'an dara hidirnáisiúntán go leith', mar a tugadh air, a chur ar bun i measc páirtíthe sóisialacha ar theastaigh uathu an tríú bealach (an ceathrú bealach, i ndáiríre, tar éis 1938) a aimsiú chun an sóisialachas a bhaint amach, ag diúltú don daonlathas sóisialta agus don Trotscaíochas nó an Stailineachas. Bunaíodh i 1932 é, agus ina measc bhí Independent Labour Party na Breataine (an t-ósteagras), Sozialistische Arbeiterpartei na Gearmáine, agus níos deireanaí an POUM (féach nóta 9) is Parti Socialiste Ouvrier et Paysan na Fraince. Níorbh fhéidir leis aon bhonn teoiriciúil a fháil ach diúltú do na hidirnáisiúntain eile, agus thit sé as a chéile i 1939 le teacht an dara cogadh domhanda.

Bhí Leon Trotscaí ar phríomhcheannairí réabhlóid na Rúise i 1917, réabhlóid a thug dóchas do dhaoine ar fud an domhain go bhféadfaí saol nua a thógail ar fhothrach an chaipitleachais i ndiaidh an chéad chogadh domhanda. Scór bliain ina dhiaidh, áfach, ní hamhlaidh a bhí. Bhí deiseanna réabhlóideacha i dtíortha éagsúla, ach níor tapaíodh iad. Sa Rúis féin, bhí dream faoi cheannas Stailin i gcumhacht agus iad ag satailt ar idéil na réabhlóide. Bhí Trotscaí féin díbrithe chomh fada le Meicsiceo acu.

Ach níor thréig Trotscaí aisling na réabhlóide, go bhféadfadh lucht oibre an domhain deireadh a chur leis an gcóras éagórach a bhí ag milleadh an domhain. Throid sé chun an aisling sin a choinneáil beo, agus d'iarr sé daoine a eagrú chun cur ar a son. I 1938 scríobh sé **An tIdirchlár**, chun nasc a dhéanamh idir gnáthchathanna an lae agus mórchuspóir na réabhlóide.

Tá **An tIdirchlár** ina threoir ag réabhlóidithe ar fud an domhain le 75 bliana anuas, agus é aitheanta ar cháipéisí móra an tsóisialachais. Cuirtear ar fáil i nGaeilge anseo é, den chéad uair. Anois agus lochtanna an chórais chaipitligh ag teacht chun cinn arís, is fiú aird a thabhairt air.